

చండవూహ

పిల్లల కరుల మాసపత్రిక

1st JULY '51

Chandamama, July '51

ජා පැවිත්‍ර ය

Photo by A. L Syed

కొందరు తల్లులకు ఇది తెలియదు!

ఎం, జాన్సన్ చేసి హాడడు రేడా? ఇంకెం, నీవు హోయా లేకంటయిల్లా ఏమి అక్కర్చుం! — అశాంతం ఏవరైవా ఏటు పూడు. నీత్తపోనిన రథవారి, గుర్తుంపు చూర్చిన రథవారి, మా అమ్ము నాన్ని ఈ హాధడును రాశ్చుంది—మీ అమ్ము హాధ
యాగే చెయ్యాలి.

ఇన్స్ప్రో చేసి హాధడు వ్రషంచంర్ తెల్ల అక్కంత మృదువైపు చర్చములకుగాను కథూడు చేయించినప్పిని అందడు కలంకు శయనపునుకున్నాను. పాపం! నీవు హూఫ్ఫరెలేవే — మీ అమ్ముకుశెఱున్నే ఆమె ఈ హాధడును వారేవచి వేషపమ్ముళామ్.

అమ్ము

మీ పాపాయి విరుస్తుంటే అకనిక హోయా రేడ్న్స్ హోక్కు. అమ్ముదు ఇస్సున్ను చేసి హాధడును రాయింది. అది యంద్రాంం కలె పనిచేసుంది! ఇస్సున్ను చేసి హాధడునోవి ప్రశ్నక దిష్టములు మృదువైపు చర్చములకు రాగా వరివది ఉపాంశి విచ్చును — కావుననే రాలామంది కల్పద (మరియు కంధులూ!) కమకు హూడ కీచిలా వారుచున్నాడు. నేడే ఒక లీస్మును కొమడు— పాపాయకి, మీకూ!

ఔపక ముంచుకొనుడు: ఇస్సున్న “ప్రిల్స్ హీల్ హాధు” దురుడు హాట్కులమంది ర్యూగా ఉపాంశిముషు.

Johnson's BABY POWDER
Regd. Trade Mark

ఇస్సున్న చేసి హాధడు
ఇంగ్లిష్ రిస్టార్ట్ కూటు: స.సి.ఎ. (ఇండియా) రిమిల్జెన్.

ఆరోగ్యనికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివహాలకు

గడియారం వూర్కు

కర్మారము

ఉపయోగించండి

గోల్డ్ ఎంపిక్స్ & కో
సంగ్రహాలయ నాయక వెండి. మత్తులు

డెంగేగారీ
బాలామృతం

ఒలహానమైన విధిలకు ప్రషియున్న
పండు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిటిపి, ఒలమును ఆరోగ్యము నిచ్చుము.

K. T. Dongre & Co, BOMBAY 4

శాస్త్ర పెన్ వర్షా తెనాలి

ముదునియంచులు : విశ్వరూ గదులు.....

1. అత్తింటిసొమ్ము, తుట్టింటిసొమ్ము
పదుండు, శీలం తెడుండు
మూళీక్కు భదునం కట్టించు

2. కుతికి కియిండు
పూతికు త్రుంచెడుమండ
సంకూరుణికాకుచి.....

3. ఖర్షి తుమందికాయి కస్టిసుకు
పుటుపూల్ని తెల్పి ఇచ్చి
పుంజీ వేయాలి

సైంహసము

అంజలి..నాగి..శ్వీరరావు..సూర్యుత్థ..సి.యస్.ఆర్..శివరాత్రు..రేలంగి
గిరిజ..రాముచ్చుల్ల..నీళారాం..సి.ఉరలక్ష్మి..సూర్యసురాము..అన్జుశ్రీ..విజయలక్ష్మి

“దధకత్యాం..ప్రేదాంతం రాఘువేయ్య
రాఘవ, దధకేఢి.. సముద్రాల....

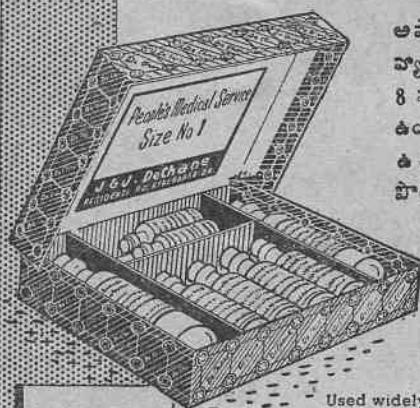

MATA

సంగీతం...సుబ్బారాముని.. ఆయుగ్రంథం.... రంగా * కళ.... పూర్వి గిండాంకర్....

అంద్ర, సిడెడ, నైజాం : పూర్వి రిలీజు | మైసూర్ : ఆమృత విక్సర్

De Chane's MEDICINE CHEST

PRICES
Size 1 Rs. 2/-
Size 2 Rs. 4/-
Size 3 Rs. 8/-
Size 4 Rs. 14/-

Used widely by District Councils and Charitable Institutions throughout India Burma and Ceylon.

J. & J. DeChane
RESIDENCY ROAD HYDERABAD - Dn.

THE MEDICINE CHEST
eight, simple, effective
Remedies...

న మీ క !

• • *

అత్యుత్తమమైన బాయిలెట్ సబ్బలో

నమేమి మీరు కావలెనంటారో, అవన్ని

మైనూరు శాండల్ సబ్బలో

కలవని నమ్మకముగా చెప్పగలము

ప్రతిచోటు దొరుకును

గవర్ను వెంటు స్టోప్ ఫెంక్షన్
బెంగు తూరు

సచుత్తి కిక్కించబడునికని
సచుపు పుసులు దేశ్మామూ!

పురుల్కీ
రాష్ట్రాంగోపాల్ ఎంబువు

ప్రకాశ వారి,

తిక్కల

రచన..... రాణ,
కెమ్మరా..... రంగి,
ముగ్గొడక..... పెంచ్చులు
ఆర్య..... కేర్ము.

ప్రాణాంగుల డైరెక్టర.... ప్రకాశ రాణు

ప్రాణాంగుల

అంద్ర & నీధి: నవయుగ ఫలిమ్ము, విజయవాడ
షైఫులు: ప్రకాశ పిక్చర్సు, బెంగుళూరు సిటి :: వైశాం: కర్నాటక ఫలిమ్ము లి., బెంగుళూరు సిటి

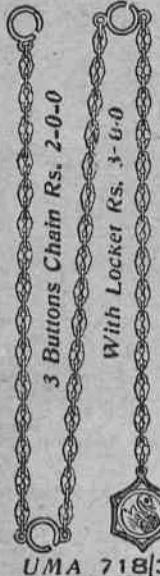
ఇతర వివరాలకు:

పకాచ్ | పాడక్షన్ | :: నాంధోమ్ :: మదాసు - 4

ఉమా బట్టన్స్

బంగారు రేకు లోహముపైన అంచించి
తయారు చేయబడినవి. జీవితకాలం
వరకు తృప్తి ఇస్తుంది.

UMA **BUTTONS**
GOLD SHEET COVERD
GIVES LIFE LONG SATISFACTION

3 Buttons Chain Rs. 2-0-0

With Locker Rs. 3-0-0

Each Button As. 12/-

UMA. 251
UMA. 252

UMA. 834
UMA. 735

Collar Pin As. 12/-

PAIR

PAIR

RS. 3-0-0

RS. 2-0-0

ఇస్తుపులకు వి. పి. పార్టీలు చ్చ 1-2-0
మ్యాతెం. కావలనినవారికి క్యాటలగు
షుచితముగా పంపబడును.

ఉమా గోల్డ్ కవరింగ్స్ వర్గును
ఉమా మార్కెట్ :: మచిలీపట్టము

వెలువడినది! వెలువడినది!
అపూర్వ సంగీత గ్రంథము

గానక శాఖా ధిని

సంగీతమును ప్రారంభమునుండి రాగాలప
నలు, కల్పనస్వరములవరకు నేర్చుకొను
వారికిని, లోయర్, హయ్డ్రోగ్రెడ్ వరీష్లకు
పొను విద్యార్థులకు శాప్రము, ప్రాక్షికల్ గ్రాఫులతేను పథకములతేను విపులముగా
ప్రాయబడినది. $8\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ (ఎమ్మీ $1/8$)
సైజులో 750 పేజీలుగల పుస్తకము. ట్రైజు
కాగితముపై ముద్రింపబడిన పూర్తి క్యాలికో
బెండు పుస్తకము వెల రు. 10/- -లు.
పొష్టేజి ప్రత్యేకము.

వలయువారు :

బాలసరస్వతీ బుక్ డిపో

పొష్టేజి బాక్సు నెం. 3, కర్నూలు

చందమా ము

చందాదారులకు మనవి

చందమా ము ప్రతినెల, గతనెలాభయలోనే
చందాదారులకు పొష్టే చేయబడును.
కాపి చేరనివిడల మొదటి అరుకారీఖుల
లోగా తమ పొష్టాఫీలులో విచారించి,
మాకు తెలయజేయాలి. 10 వ కారీఖు
తరువాత వచ్చు కంప్లెంట్లు అమోదింప
బడవు. గడచినమానములలో చేరలేదనే
కంప్లెంట్లు గమనింపబడతవు.

అందమును వర్షపున్నాను పెంపాంధించు
టకు ఆన్ని కాలములలోను నమ్మకముగ
“రవిగ్రిసరిన్” సబ్బును వాడుడు.

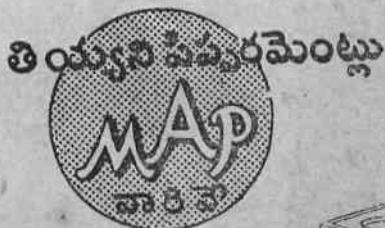
“బ్రిప్పొల్” తల మానె ఉప
యోగించినందువలన చక్కని నిఱ్పైన
తురులు పెరుగును. ఆనందకరమైన
వాసన కలది. మెదడును చల్లలుదనముగను,
కాంతముగనుంచు ఓపథులతో చేయ
బడినది.

వ్యాపార వివరాలకు :

ది న్యూ స్టోర్ అండ్ కో.,
10, వైద్యనాథ మొదల వీధి, తండియార్పెట, మదరాస - 21

పిల్లలంటే తల్లులకు తీపి
పిప్పరమెంట్లు పిల్లలకు తీపి

M.A.P. INDUSTRIES
TONDIARPET. MADRAS. 21

వదకొండు కెంద్రములలో
శత దినే తృప్తము లను
జరుపుకొనుచున్న

దిజిటల్ వారి...

పూతాళ్ళబ్రహ్మరమ

శ్రీ రమేష్

K.V. రెడ్డి, BSC(HONS)

Produced by - NAGI REDDI..CHAKRAPANI...

చందులు

సంచారము : చక్రపాణి

చెంజవిన్ లోకిన చిన్నప్పుడు
పదుపు సోబో ఒకవిత్తమైన ఆను
భంపుం జరిగింది. కంటినించి బళ్లోక వెళ్లే
బారిలో ఒక కప్పురి కెలిమి పున్నది. అ
కెలిమిపంక చూస్తూ బడుట మంచి, అతథ
అల్స ఎలభికిపాయాడు. కెలిమి యజమాని
శించాడు. పెల్లాడు ఉచిపాయాడు. [కమంగా యజ
మాని తురవానికి పుంచి మా బల చెప్ప] కెలిమి
ఇంకిదించు కోపాగాడు. బడి యెగెల్లి రేఖా కెలిమి
ఉదుతూ పుండెరికి చెంజవిన్ తలుసుకుని, పాగ తులకు లోంగ
కొతకాలానికి అతడు తనతుప్పి తెలుసుకుని, పాగ తులకు లోంగ
కూడదు అని నెపయించుంచున్నాడు. నాటినించి పారున్న తనవు
పాగిదెసరిక్కా ఎందుకోసం పాగఁడున్నాడా, అని తీసులో ఒక
తరిపొంచున్నాడా (సిరింది). చెంజవిన్పంఘటన చెంజవిన్కు తీవులో ఒక
గుప్ప గంప లోంగా పుంఘటన మనతుమాత్రం పూర్ణదర్శకం కాదా? ఇటుపంటి వెన్నె
ఓ సంఘటన మనతుమాత్రం పుంఘటన జీవతం జయప్రద మపుతుంది.— ఈ పుండెంకెనే
తెలుసుకుస్సుప్పుడే మన జీవతం జయప్రద మపుతుంది.— ఈ పుండెంకెనే
, పెద్దల చిన్నతనాలు, అని శ్రీకును ఈ నెలసుంచి ప్రారంఖించాము.

సంచార 1

సంపత్తి 9

జూలై '51

చేతకనీ పనీ

ఒకచోట ఆలుమగలిద్ద రున్నారు
చాల అన్యేన్యమై ఉంటారు వారు
ఒకరోజు ఇద్దరికి వచ్చింది జగడం
ఎవరిపని ఎక్కువని-అది ఎలా తెగడం ?

మొగుడు అన్నాడు : ‘నీవేమి చేస్తావు
పగలెల్ల ఉరికి ఉంటావు నీవు ?
మూడురోజులు నీవు జరపగల పనిని
నేడెకక్క పూటలో చేసేయగలను.’

భార్య అన్నది : ‘ఒహో ! అట్లాగటండి !
ఇన రేపించిపని మీరు చేయండి !
నెనెల్లి పాలముపని చెసి ఉస్తాను
ఎవరిపని తెలికో రెపు చూస్తాను.’

మరునాడు భార్య పాలమెల్లిపోయింది
మొగుడి కింట్లోపనులు చెప్పిపోయింది
‘ఆపులను ఏతకాలి పాలు తీయాలి
తరువాత కూరుచోని వంట చేయాలి.’

పాలు ఏతికేందుకై మొగుడు వెళ్లాడు
తిసి ఎరుగడు పాలు అతడు ఏనాడు
కొత్తవానిని చూచి ఆపు బెదిరింది
మూతి పగిలెటటు లాగి తన్నింది.

తచ్చన :
“సై రా ది”

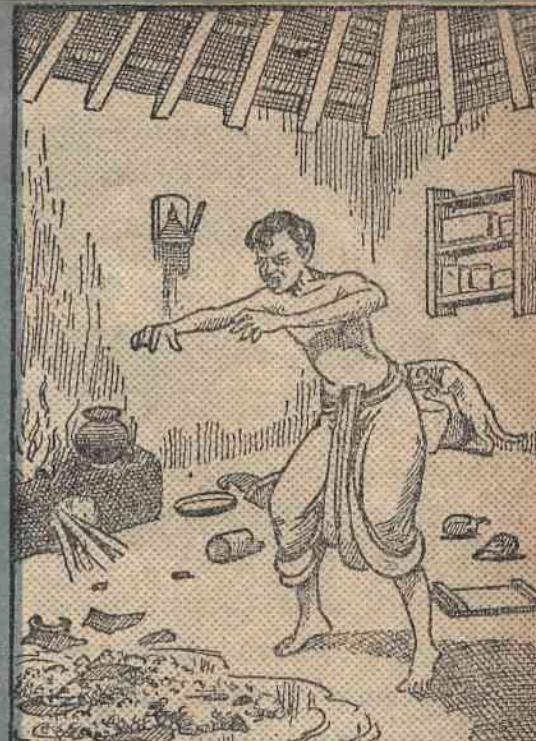
“కుయ్యు మెద్రో” అంటు అతడు అరిచాడు
పాలుపోతేమాత్ర మెమట్టాడు
వంట తప్పక నేను చెయగలనంటూ
పాయ్య ముట్టించాడు తెలికసుకుంటూ.

క తితో కూరగాయలు తరగబోయి
కొసుకొన్నాడతడు వెంటనే చేయి
‘అయ్య బాబో?’ అంటు తడిగుడ్డ చుట్టి
హారుచున్నాడతడు ఇక విసుగుపుట్టి:

ఇంతలో ఎసరు మరగటము విన్నాడు
లెచి గుండిగలోన బియ్య మేకాడు
కొంతసేపటిలోన అన్నముడికింది
‘బుడబుడా’ ‘తుకకుకా’ శబ్దము చ్చింది.

గబగబా లెచి మసిగుడ్డ మరిచాడు
ఉత్తచేతులతోన వార్పుబోయ్యాడు
చెయ్య కాలింది, అది దొరలిపోయింది
అన్నమూ నెలపై పారలిపోయింది.

ఇంతలోనే భార్య వచ్చి చూసింది
మొగుడెంత చక్కగా వంట చేసింది.
‘విమండి! ఇంటిపని తెలికా?’ అంది
హారుపలుకడు అతడు మొగమంత కంది.

ఒకప్పుడు బెంగాల్ దేశంలో గాప్ప ఉత్సవం జరుగుతున్నది. తీర్థంలో పిల్లలు ఎవళ్లకు ఇష్టంవచ్చిన వస్తువులు వాళ్లు కొనుక్కుంటున్నారు. ఏడెళ్ల పిల్లలవాడు ఒకడు శివుని విగ్రహం కొనుక్కుని, దానిని ఎంతో ఆప్యాయంతో తలపైన పెట్టుకుని ఇంటికి వెళుతున్నాడు. దారిలో ప్రమాదం జరిగింది: రోడ్ములుపులోనించి ఒక బండి జోరుగా వస్తున్నది. ఈ బండిని చూడకుండా ఎదుచ్చినించి ఒక కుర్రవాడు గబగబ పరుగెతుక వస్తూ బండికింద పడ్డాడు. వానికి చాలా దెబ్బలు తగిలి, నెత్తురు కాలవలు కట్టావై. విధంట నడిచే జనం ఇది చూచి 'అయ్యా పాపం!' అని అనేసి వాళ్లనిమిద వాళ్లు తాతున్నారే కాని, కుట్టువాడిని లేవదిసినవాళ్లు ఒకక్కణ్ణ లెకపాయారు.

ఈశ్వరవిగ్రహం టీసుకపోతున్న భాలుడు ఈ ప్రమాదం చూస్తూనే విగ్రహాన్ని అవతల గిరాటేశాడు. బండికించ పిల్లవాళ్లి లేవదిశాడు. వాడి ఒంటిమీది రక్తం తుడిచి, దెబ్బలకు కట్టు కట్టాడు. వాడు స్త్రిమితపడగానే తన విగ్రహం తీసుకుని ఇంటికి పోదామనుకున్నాడు. పోయి చూచాడు. ఆ ఈశ్వర విగ్రహం ముక్కముక్కలైపోయివుంది!

అక్కడ గుంపులో ఒక వృద్ధుడు ఆ భాలుణ్ణి చేరచిలచి, "అబ్బాయి! నీ లొమ్ము పగిలపోయిందే పాపం. మరి దెవుణ్ణి ఎలా కొలుస్తావు?" అని అడిగాడు. అందుకు ఆ భాలుడు "ప్రపదకలో వున్న సాదరునికి తోడుపడగలిగాను. నాకు ఆదే పదివేలు, 'మానవసేవ మాధవసేవక ద!' అన్నాడు. ఆ వాక్యాలు విని, అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. 'పీడు భాలుడుకాడు, మహానుభావుడు!' అన్నారు.

చిన్నతనమందే యిటువంటి సద్గుణాలు అలవడిన ఆ యేడెళ్ల భాలుడే పెరిగి పెద్దవాడై, ప్రపంచాన్ని గజగజలాడించాడు. ఆయనే శ్రీ వివేకానందస్వామి!

అమాయకుడు

రంగన్న పద్మల్ల నిండని పసివాడు. ఐనా, వాడిది ఈడుకు మించిన ఆలోచన. పాపం, తండ్రి చిన్నప్పుడే పోయాడు. తండ్రి వానికి విడిచిపెట్టినదల్లా ఒక్క ఆవు. అదంటే రంగన్నకు ప్రాణం. ఆ ఆపుపాలు అమ్ము కొని వాడు, వాడి ఈలీ పాట్టి పొనుకోనేవారు.

తనకు తిండి లేకపోయినా సహస్రాండు కాని, ఆపుపాట్టి ఏపాటి వెలితి ఐనా రంగన్న పహిం చలేక పోయేవాడు. కాలమానం మారింది. వాళ్ల పాట్టి నిండటమే కష్టమైపో యింది. ఇక ఆవునెం పోవించగలరు?

ఒకరోజు సాయంత్రం రంగన్న గడ్డి మూట బుజాన వేసుకుని వస్తున్నాడు. ఇంతలో ఆ దారిన ఎవరో యిద్దమ ఒక ఆవుని లాక్కుపోతున్నారు. చూడగా, అది తమ యింటిపక్కనుండే సుందరయ్యగారి ఆవే! రంగన్నకి దుఃఖం పార్చినచ్చింది. వాళ్లు ఎవరో, ఆ ఆవుని అలా ఎక్కడికి

లాక్కుపోతున్నారో, ఎందుకో, తెలుసు లుందామని వాళ్లంటనే వెళ్లాడు.

వాళ్లు బందిలిచ్చెద్ది చేరుకుని, తాము తోలుకుపచ్చిన ఆవుని లోపల కట్టివేశారు. మేత తెచ్చి పడేసి, నీళ్లు పట్టారు.

రంగన్న వాళ్లగ్గరికి పోయి, "ఈ ఆవు సుందరయ్యగారిది కదా? యిక్కుడ కట్టివేశారెందుకు?" అని అడిగాడు.

"ఉల్లోవాళ్ల చేలల్లో పడి మేఘుంటే కట్టిపడయ్యక ఏంచేస్తాం?" అన్నారు వాళ్లు.

"అలా గా..." అంటూ రంగన్న యించికి వెళ్లిపాయాడు.

తరవాత వాడు ప్రతిరోజు ప్రాద్యునే తన ఆవుని ఆ బందిలిచ్చెద్ది దగ్గరికి తోలుకు పచ్చి దాదాపు రోజంతా ఆక్కడే వుండిపోయేవాడు. సుందర చ్యుగారి ఆవు యింకా దెడ్డిలోనే వుండటు, దెడ్డివాళ్లు దానికి మేతా నీళ్లూ అమరున్నా వుండటు,

చూచేసరికి రంగన్నకి రకరకాలుగా ఆలో చనలు పోయినె.

బక్కరోజున వాడు యథాప్రకారం అపుని మేపటానికి తీసుకువెళ్లాడు. ఒక చెట్టునీడని కూర్చుని అపుని మేతకు వదిలాడు.

రంగన్నకి ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలి యదు. మెలకువ వచ్చి చూచేసరికి, అపు లేదు. ఒక పరుగున పోయి బందిలిడ్డి చెరుకున్నాడు. సుందరయ్యగారి అపు ప్రక్కనే తమ ఆహాకట్టివెయ్యబడిపుంది.

ఆది చూడగానే రంగన్నకి మొదట దుఃఖం పొర్లివచ్చింది. కానీ వెంటనే వాడికి ఒక ఆలోచన కలిగింది. “తలవని

తలంపుగా ఆపు బందిలి దెడ్డిలో కట్టివెయ్య బడింది. ఇదీ ఒకవిధంగా మంచిదే. దాని పోషణగురించి యిక విచారించవలసిన పని లేదు. నా అపు చల్లగాపున్నది. అదే నాకు పదివేలు” అనుకున్నాడు.

మరి కాసేపటికల్లా యిల్లు చెరుకున్నాడు. “అపు ఏదిరా?” అని అడిగింది, తల్లి.

“ ఉందిలే ఒక చోట. కైమంగానే పుంది. దాని పోషణగురించి మనకు చింత యొమీ అక్కరేదు. మన సంగతి మనం చూచుకుంటే చాలు” అన్నాడు రంగన్న.

“అదేమిటిరా అలా అంటావు? మన ఆపుని మరెవల్లు పోషిస్తారు? ఎందుకు పోషిస్తారు? ఎవరో తీసుకెల్లి మన అపును పోషిస్తే మటుకు మనకేం లాభం? ఎవల్లన్నా తీసుకు పోయి మెవితే వాళ్లే దాని పాలు పితుక్కుంటారుకడా మరి, మనమాట?” అని అడిగింది తల్లి.

“అదంతా స్త్రిమితంగా చెబుతానులే” అన్నాడు రంగన్న. ఆమె పూరుకున్నది.

ఆరోజే రంగన్న బందిలిడ్డి దగ్గరికి వెళ్లి అక్కడి కాపలావాళ్లతే “నెనూ మీతే పాటు యిక్కుద పశువులకు కాపలా పుండేదా?” అని అడిగాడు.

అందుకు వాళ్లు, “మాదేమున్నదీయో. మునసబుగారిని అడుగు” అన్నారు.

వెంటనే రంగన్న మునసబుగారి దగ్గరకు వెళ్లి, ప్రాథేయపద్మాదు.

“అబ్బాయి! అది చాలా కష్టమైన పని. నీవు మాడలోతే బొడ్డుడని కుంకవి. నిన్న గురించి గప ర్జుమెంటు వారికి రాయాలి. జీతాలూ భత్యాలూ యిచ్చేది వారేకదా” అన్నాదు మునసబు.

“అయ్యా నాకు జీతం వద్దు, పూరికే నొకరి చేస్తాను” అన్నాదు రంగన్న ఉత్సాహంతో. సరేనన్నాదు మునసబు.

* * *

మురునాదు ఉదయం రంగన్న చద్దన్నం తిని బందిలదొడ్డికి వచ్చాడు. మరి కాసేపటికి రంగన్న తల్లి లబోదిబోమని మొత్తుకుంటూ ఆక్కడికి వచ్చింది. అవిడ వెంట మునసబుకూడా వున్నాడు.

రంగన్నని చూస్తానే మునసబు, “ఎంత మోసం చేశాపూరా నువ్వు! అవుని పూళ్లోవాళ్లో చేలోకి వదిలి, ఏమీ ఎరగనట్టు పూరుకోవటమే కాకుండా, నాకు తోపివేసి బందిలదొడ్డి కావలాకు నవుకరుగా కుదిరావా?” అంటూ నిప్పులు కట్టాడు.

రంగన్నతల్లి, మునసబుగారి కాళ్లావేళ్లా పడి “తఁ ఒక్కసారికి క్షమించండి బాబూ” అని వెడుతున్నది.

“సరే పైకం చెల్లించి ఆనుని తోఱకు పాండి” అన్నాదు మునసబు.

“బాబూ, కనికరించండి. చెతిలో చిల్లి గవ్వయినా లెదు” అని మొరబెట్టుకుండి ముసిలిది.

ఇంతలో రంగన్న ముందుకు వచ్చి, “బాబూ! దబ్బు అడక్కండి. మీ యిష్ట మొచ్చిన శిక్ష విధించండి” అన్నాదు.

“సరే, విడిని ఆరు దెబ్బలు కొట్టండి” అని మునసబు ఉత్తరువిచ్చాడు.

రంగన్న చెయ్యి చావాడు. కాపలావాడు తొట్టడం ప్రార్థించాడు. నాలుగు దెబ్బలు పడినై. తట్టుకున్నాడు రంగన్న. ఐదేదెబ్బ పదటంతో టే స్పృహతప్పు పడిపోయాడు. కొంచెం సేవటకి తెలివి వచ్చింది. ఆరో దెబ్బకు మల్లీ చెయ్యి చావాడు రంగన్న.

మునసబు హృదయం కరిగిపోయింది. ‘అగండి’ అన్నాడు. ఎంటనే రంగన్నని తుప్పతో యిండకి తీసుకుపోయాడు.

వాడు కొంచెం స్త్రిమితపడ్డాక మునసబు “ఆ బ్యాయా, యిలా మోసం చెయ్యటం తప్ప కాదా?” అని అడిగాడు.

అందుకు రంగరు, “బాబూ! బందిలి ద్వై అంతే అనలు ఏమిటో నాకు తెలియదు. నేను కావాలని నా ఆపుని వాళ్ల చేసుపైకి తోలనూలేదు. ఉరద్దప్పం వల్ల అది పట్టుబడి పోయింది. అందుకు నేనూ విచరించాను. కానీ, ఆలోచించగా దానికి అక్కడ బాగా పోషణ జరుగుతున్నదికదా

మాకు తిండికి కరవైతే ఐంది. పాపం అదైనా అక్కడ పోయిగా పుంతోంది అని తృప్తి కలిగింది. దాన్ని వడిలి నేను క్షణం సెపు ఉండలేను. అందుకనే జీతం ఐత్తిం లేక పోయినా నోకరి యిప్పించమని కోరాను. ఇప్పుడు మీరు ఆపుని తోలుకెళ్ల మంటున్నారు. మా పాట్ట గడవటమే కష్టంగాపుందే, దాని నంగతి ఏం చూడ గలం?” అన్నాడు.

మునసబు రంగన్నని చెరదిని, ‘ఎంత అమాయకుడివిరా, రంగన్న! ఉణ్ణోవాళ్ల పశువుల్ని మేము హూరికే పోషిస్తామను కున్నావా? పోనివ్వ్య. ఇవ్వాల్చిండి మీరు మా యింట్లో ఉండిపోండి. మీ ఆపునికూడా మా పశువులతోపాటే ఉండనీ. అన్నింటిని నీవే కాపూపుండు” అన్నాడు.

నాటినిచి రంగన్న ఎంతో విశ్వాసంగా పనిచేసుకుపోతున్నాడు. వాడు, వాడితల్లి, వాళ్ల ఆపూ కైమంగా పుంటున్నారు.

విచత్ర కవలలు

13

[కవలసోదరులూ, రాకుమారైలూ యుక్తివేసి రాకిసుడి తమ్ముళ్ళి చంపివేయటమూ, వాడికి పట్టుబడకుండా కొతుఱగా మారిపోవటమూ, తలవనితలంపుగా గడ్డపువాడిని తమ సేవకుడుగా చేసుకోగలగటం, చివరకు రాక్షసుడిని చంపబోయిన ఉదయసుడు బావిలో పడ్డదోయబడటం—ఆపన్ని క్రిందటిమారు చదివారుకదా ! తరువాత—]

బావిలో పడిపోయిన ఉదయసుడు గడ్డపు వాడి రూపంలో అలాగే ఒకవారం రోజుల పాటు పుండిపోయాడు. బైటపడే మార్గం కనుపించలేదు. ఇక ఆక్కుడ భస్యుంవల్ల అదృశ్యం చేయబడిన సంధ్యా నిశిథులు గడ్డపువాడితో సహ అలా అదృశ్యరూపం లోనే ఉండిపోవలసివచ్చింది. ఎందుచేత నంటే వాళ్ళకి తిరిగి మామూలు స్వరూపాలు తెప్పించగల భస్యుంకూడా ఉదయ సుడిగ్గరే చిక్కుకొని పోయిందాయే.

విళ్ళ స్తుతి యిలా ఉండగా, ఈ వారం రోజులూ రాకుమారైలూ పూరుకోలేదు. కొ

మైనా విషపకుండా కనుపిస్తూ పుండె మన కవల సోదరులు వారంరోజులు కనుపించ కుండాపోయేవరికి వాళ్లు మళ్ళీ ఏదో ఆపదలో చిక్కుకొనిపుండూ రని వెంటనే అనుకున్నారు. చుట్టుపుక్కల అంతా గాలించి చూచారు. ఇలా వెతుకుతూపుండగా వాళ్లు ఉదయ సుడు పడివున్న పాటుబావిదగ్గికు కూడా రావటం తటస్థితింది. అయితే గడ్డపువాడి ఆకారంలో పుండటంచేత ఆ అంగుళం మనిషి వాళ్ల కంటబడలేదు. పీళ్లు బావి దగ్గరికి వచ్చిన ఆలకికి వినిపించి, ఉదయ సుడు కేకవేశాడు, కాని ఆకారానికి తగట్టు

ఆళని కేకకూడా చాల చిన్నదికావటం చేత
ఆ కేక రాకుమారెలకు వినిపించలేదు.

తన స్త్రీతి తెలియజేయలేక పొయినందుకు
ఉదయనుడు మరింత దిగులు చెందాడు.
ఒతే, ఆ కొమండే ఉచయనుడికి ఒక
పంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

రాక్షసుడు తనను బావిలో త్రైసివేశాక,
ఉడ్డున పదివున్న కత్తికూడా బావిలో పడ
వేసి మరిపోయాడు. ఇప్పుడు ఉదయనుడు
అ కత్తిని బావిలోంచితిని పైకి విసిరాడు.
అది అమాంతం వచ్చి బావి ఇవతల
భూమిలో దిగబడిపోయాది. ఈ కత్తిమాచి

అయినా రాకుమారెలు తను బావిలోపున్న
సంగతి తెలుసుకోంటారేమోనని ఉదయ
నుడి ఆశ. ఈని, అతడు అనుకోన్నట్టు
వాళ్లు కత్తిని వెంటనే గమనించలేదు.

మరొక వారానికి రాకుమారెలు మగ్గి
ఆ బావిడగ్గిరికి రావటం జరిగింది. బావి
ఉడ్డున భూమిలో దిగబడివున్న కత్తిని
చూప్పానే వాళ్లు ఆశ్చర్యపోయారు.
“ ఇదేమిటి ? క్రిందటమారు మనం యాటు
వచ్చిపుస్తు లేని కత్తి యిప్పుడు ఎక్కుడి
సుంచి వచ్చించి. ఒక వేళ రాక్షసుడు
ఉదయనుడ్చి చంపి ఈ బావిలో పడవెయ్యి
లేదుకదా ? ” అనుకుంటూ వాళ్లు బావిలోకి
తొంగి చూచారు.

చీత మేమిటోగాని బావిలో సగం వరకు
రకరకాల పట్లు నిండివున్నాయి. వాల్పైన
గెడ్డుపువాడి వేషంలో ఉదయనుడు
నిలుచుని పున్నాడు. అతని చెతిలో మాయ
తువ్వాలు పున్నాది. తువ్వాలోనించి పట్లు
యింకా గుట్టలు గుట్టలుగా పస్తానేవున్నాయి.
పట్లతో బావి నిండిపోటోతున్నదాయి !

ఆశ్చర్యంతో రాకుమారెలు అలాగే
నిలబడిపోయారు. మరికొద్దిసేపటికల్లు పై
అంచువరకు పట్లు వచ్చేని, బావి నిండి

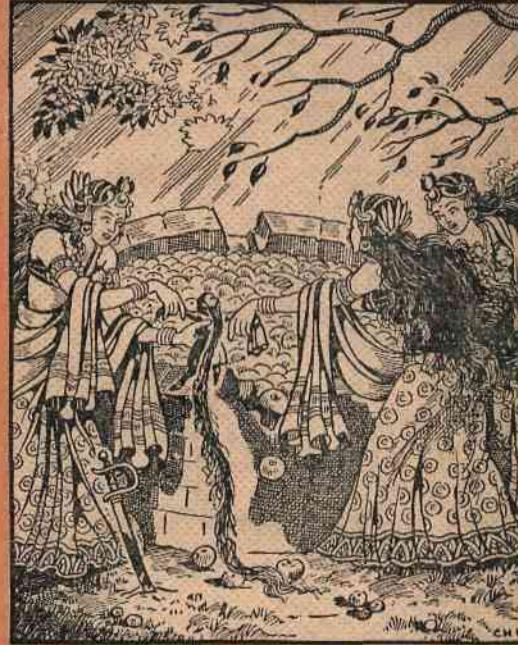
పోయింది. ఆ పట్ల గుట్టపైన నించునిపున్న
ఉదయసుడిని రాకు మార్తెలు చెయ్యి
పట్టుకు బైతికి లాగివేళారు.

తర్వాత—తను రాజిసుడి తల తెగ
నరకటమూ, వాడు తనని బావిలో విసిరి
వెయ్యటమూ, ఆ తరువాత తను విసిన
శ్వాసాలూ వివరుగా రాకు మార్తెలకు
చెప్పాడు ఉచయసుడు, అంతా విని వాళ్లు,
“విమైతేనెం. ఇంతకూ మాయతువ్యాలు
నిన్ను రషించింది. దానిని ఉపయోగించి
యితా బైటపడవచ్చుననే ఉపయం సీకు
తేచినందుకే మొఘ్యకోవాలి” అన్నారు.

వెంటనే వాళ్లు, గెష్టపు రాడూ సుధ్యా
విశిథుబు అద్య శ్యారూ పంతో పున్నచోచికి
చేయకున్నారు. ఉచయసుడు తనరద్దుపున్న
భస్యం ఆ చేఱి చల్లేరికి వాళ్లు ముగ్గుమా
తిరిగి మామూలురూపం పొందారు.

అప్పటివరకూ జిగిన కథ తెలుసు
కౌపటంతోనే గెష్టపువాడు—“అయితే, తను
బావిలో త్రేసివేసింది ననే అనుకున్నాడా!
ఇది ఒకందుకు మంచిదేలే. ఇక ముందు
కథ అలోచించాలి” అన్నారు.

“అందుకు ఉదయసుడు ణజమే!
అయితే ఈమారు వాడు వచ్చినప్పుడు నా

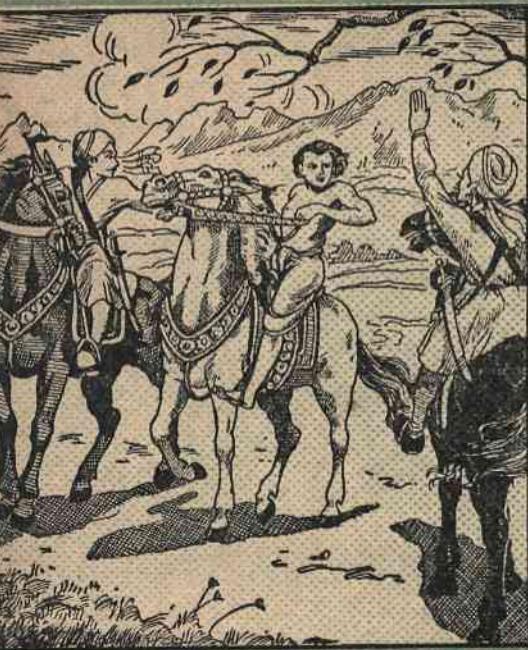

కోసం బావిలో చూస్తాడుకదా? నేను లేక
ఓషధం, పైగా బావిషట్లతే నిండిపుండటం
చూసి, వాడు అనుమానపడుడా?” అన్నాడు.

“వాడు వచ్చినపరికి ఆ బావి అక్కడ
పుంటేకదా?” అన్నాడు గెష్టపువాడు.

వెంటనే వాళ్లు బావిదగ్గికివెళ్లి భస్యం
చల్లేరికి బావి మాయ మై పోయింది!
దానికి బదులు మామూలు మైదానం కాన
వచ్చింది!!

అప్పుడు ఉదయసుడు గెష్టపువానితో
“సరే, నువ్వు యిప్పుడు చెయ్యివలసిన పని
ఒకటి పుంది. మేము రాకు మార్తెలను
వెతకటానికని బదులు వేరి యిప్పటికి ఏదు

పంచత్వరాలు అయింది. అక్కడ రాజు, రాణి మేము ఏమైపోయామోనని కంగారు పడుతూపుంచారు. కనుక, నీవు ఈ కణం క్రావస్తి నగరానికి బయలుదేరి వెళ్లి, రాకుమార్తెలూ, మేమూ కైమంగానే పున్నామని, త్వరలోనే సుఖంగా యిల్లు చేరుకుంటామని చెప్పి రావలసింది” అన్నాడు.

గడ్డపువాడు సరెనని చెప్పి ఆ కణానే క్రావస్తినగరానికి ప్రయాణమయ్యాడు. అప్పుడు ఉదయసుడు తను మొట్టమొదట ఈ మాయా భవనం ప్రవేశించబోయే ముందు కందకంలో పడిపోవటం, తన గుణ్ణాన్ని అ కందకంలోనే వుంచి, తను

మాత్రం ఎలా గో బైటపడటం అంతచెబుతూ “కాలినదకని వెళ్లితే నీవు ఎప్పుటికి చేరుకోగలవు? గుణ్ణంమీద పోయిరా. మొదట వారు నిన్ను సమ్మకపోవచ్చు. కానీ గుణ్ణాన్ని అనవాలు పట్టినతరువాత నమ్మితిరతారు” అన్నాడు.

ఉదయసుడి తెల్లగుణ్ణంమీద గడ్డపువాడు బయలుదేరాడు.

అలా పోతూపుండగా, ఒక మైదానంలో దానశిలమహారాజుగారి భట్టులు, సంధ్యా నిశిథుల గుణ్ణాలపైన వస్తూ గడ్డపువానికి ఎదురైనారు. తమ రాజుగారి తెల్లగుణ్ణాన్ని చూస్తూనే వాళ్లు గుర్తుపట్టివేళారు. దానిపైన ఎవరో క్రొత్తమసిషి వుండటం చూచి, అటకాయించారు.

“ఎవరపయ్యా నువ్వు? ఈ గుణ్ణం నీకెక్కడిది? ఇలా ఎక్కడికి పోతున్నావు? చెప్పి మరీ కదులు” అన్నారు.

అందుకు గడ్డపువాడు “నేను దానశిలమహారాజుగాడికి ఒక శుభవార్త అందించి తో తున్నాను. అన్నట్టు, మీరు ఎక్కి వచ్చిన ఈ గుణ్ణాన్ని నేను యిదివరకి చూచినట్టుండే! మీరు మహారాజుగారి సేవకులా?” అని అడిగాడు.

“ అపునులే. నువ్వు తెచ్చిన ఆ ఖుభవార్త విమిలో ముందు చెప్పు ” అంటూ వెగిర పెట్టారు రాజ భట్టులు.

“ రాకుమార్తెలూ, వారిని వెతకవచ్చిన కుఱ్ఱవాళ్లూ అంతా నుఖంగా వున్నారు ఈ మాట చెప్పాలి ” అన్నారు గెడ్డపువాడు.

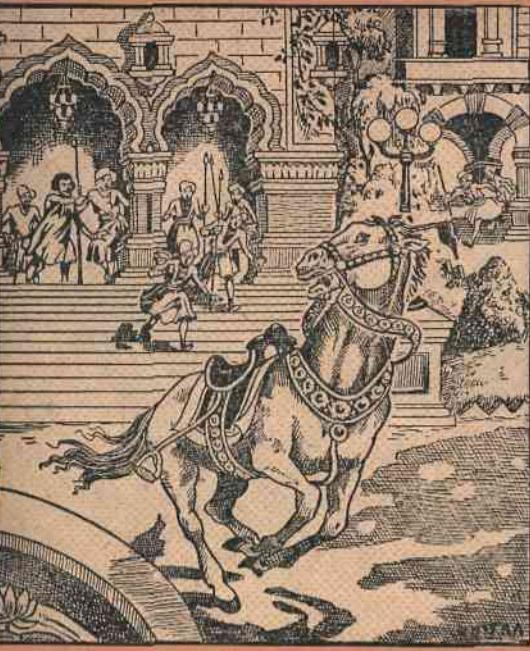
“ అలాగా! - మేమూ, సీతోవస్తాం పద ” అన్నారు భట్టులు సంతోషంతో.

“ అలాకాదు. ఒకపని చెద్దాం. ఇప్పుడు మనం కలిసి రాకుమార్తెలు వున్నచేణి శాంతాం. మిరూ అక్కడే వుండిపో బు వాళ్లని కాపాడతూ పుంయండి. నేను తిరిగి వెళ్లి రాజుగారికి ఈ వార్త అందించి వస్తాను ” అన్నారు గెడ్డపువాడు.

సరేనని వాళ్లు కవలసాదరులున్నచోటికి చేరుకున్నారు. భట్టులను అక్కడ వదిలి గెడ్డపువాడు మళ్లీ బయలుదేశాడు.

కొంతదూరం వచ్చేసరికి సుడిగాలి ప్రారంభమైంది. రాక్కిసుని రాకకు ఇది గుర్తుకదా అని గెడ్డపువాడు వెంటనే గ్రహించి, గుళ్లాన్ని శరవేగాన పొనీయు లాగాడు. ఐనా రాజునుడు రిష్యున వచ్చి గుర్తుంమీద పొతున్న గెడ్డపువాడిని ఆకాశ మార్గాన ఎత్తులుపొయాడు.

గుఱ్ఱంమాత్రం అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ మరోక వారానికల్లా క్రావస్తిసగరం పోయి రాజు మహాలు చేరుకున్నది. రాజు చూష్టూనే పరుగున ఎదురుచెప్పి దానిని మహాలులోకి తీసుకుశాఖోయాడు. కాని ఆది రాజు వెంట మహాలులో ప్రవేశించక మొండికేసి వచ్చిన దారినే పోథోయాడి.

సేవకులంతా పోగయారు. వాళ్లతో రాజు “ఉదయ నుఱు ఏమియ్యాడో, ఈగుఱ్ఱం యిక్కడి కెరా వచ్చి చేరుకున్నదో ఏమి తోఫపటంలేదు. దీని వెష్టలు చూస్తేవాళ్లు ఏదో అపదలో చిక్కకున్నట్టు తెస్తున్నది. భవనంలోకి రాకుండా యిది వచ్చిసధారినే

పోవటానికి పెనగులాడటంలో ఏదో రహస్యం ఉండిపుండాలి. కనుక యిది ఎక్కడికి పోతే మీరు అక్కడికి పోయి, ఏమి జరుగుతుందే చూచి రండి” అన్నాడు.

రాజు యిలా చెబుతూపుండగానే గుఱ్ఱం పట్టు వడికించుకుని పోసాగింది. రాజు భట్టులు దానిని వెంబడించారు. కాని, యింతలోనే ముందుపోతున్న గుఱ్ఱం రాజు భట్టులవైపుకి తిరిగి వాళ్లని ‘ఆగండి! ఆన్నట్టు తల ఆడించింది.

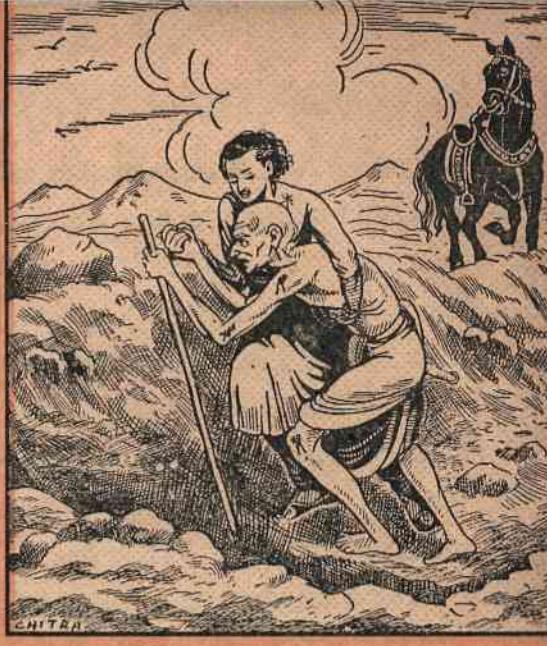
ఇది చూడగా రాజుకి ఒక ఆలోచన కలిగింది. మంత్రిని ఏలిచి, “వీళ్లంతా వెంటబణటం ఆక్యానికి యిష్టం లేనట్టుంది. వాళ్లని వెడక్కు పంపించేయి. సిఫమాత్రం వెంటవెళ్లు” అని చెప్పి మంత్రిని పంపాడు.

భట్టులను తిరిగి మహాలకి పంపివేళాక గుఱ్ఱం మళ్ళీ ముండుకు సాగింది. అప్పుడు మంత్రి ఒక్కడూ దానివెంట పోసాగాడు.

* * *

అక్కడ మన కపలసోదరులూ, రాకుమారైలూ ఎలాపున్నారూ అంటే:

వార్త అందించి వస్తానని చెప్పిన గడ్డపువాడు క్రావస్తినగరానికి బయలుదేరి పదిరోజులు ఇంది. యింతవరకు వాడు తిరిగి

రాకపోయేసరికి కవలసాదరులకు పరిపరి విధాల ఆలోచనలు పోయ్యాయి. చివరటు ఇకనాడు ఉదయసుడు తన సాదరులతో “పాపం వారు ఏమి అపదలో చిక్కు కున్నాడో శ్రావస్తికి పోయి నేను కముక్కు వస్తా. అంతవరకూ మీరు జాగ్రత్తగా వుండండి అపసరమైతే ఈ భస్మాలు వాడు కొండి” అని వాళ్ళకి కొంతతెల్లభస్మం కొంత నల్లభస్మం యిచ్చి, నిశీధుడి సల్లగుళ్ళాపైన తను శ్రావస్తికి బయలుదేశాడు.

ఉదయసుడు అలా ఒక రాజ్యం మధ్య నించి వెళుతూవున్నాడు. దారిలో ఒకచోట ఒక అంధుడు కర్రతే తడుములాడు కుంటూ నడిచి పమ్మా ప్రక్కనే పున్న ఒక గోతో పడిపాయ్యాడు. ఈ దృశ్యం కంట బడినదే ఉదయసుడు అమాంతం గుళ్ళం డిగి వెళ్లి ఆ అంధుళ్ళి లేవదీశాడు. తన దగ్గిరపున్న అంజనాలు ప్రయోగించాడు. తప్పణిమే అంధునికి చూపు వచ్చేసింది. అతను ఉదయసుడికి కృతజ్ఞత తెల్పు కొంటూ తన యింటికిరప్పుని ప్రాథే య పద్మాడు. సరేనన్నాడు ఉదయసుడు.

తీరా ఇల్లు చెరుకొనేసంకి, ఆ వృద్ధుడు ఆహురి రాజుగారి సేవకుడి తండ్రి అని తెలి

సింది. తన తండ్రికి యిలా చూపు వచ్చే సరికి ఆ సేవకుడు ఉప్పాంగిశాయాడు. ఇంకేముంది, ఈ సమాచారం ఊరంతా అల్లుకోని రాజుగారి వెవిని పడింది.

రాజుగారు భటులను పంపి ఉదయసుడిని తమవద్దకి తీసుకరమ్మన్నారు. ఉదయసుడు రాజు ఎదట హజరయాడు. ఉదయసుడిని రాజు బహువిధాల సత్కరించి, “సీవంలి ప్రజ్ఞావంతుళ్ళి ఇంతవరకూ చూచి ఎరగము. సీవు మా ఆషాసంతో ఉండిపాచాలి” అని కోరాడు.

అందుకు ఉదయసుడు, “మహారాజా, మీరు చూపిన ఆదరమూ, అభిమానమూ

మరవలేను. ఆయతే యిప్పుడు నేను ఒక ముఖ్యమైన పనిమిద వెడుతున్నాను. అది

పూర్తిపెసుకు తిరసుదలలో మళ్ళీ ఏలిన వారి దర్శనం చేసుకొంటాను ” అన్నాడు.

రాజు సంతోషంచి ఉదయముడిని అతి వైభవంగా సాగనంపాడు.

అటుతీరువాత ఎవిధమైన అవాంతరాలూ లేకుండా మరుసబివారానికిల్లా ఉదయముడు క్రాపస్తి నగరం చేయున్నాడు.

ఆతనిని చూస్తూనే రాజు ఎదురుపచ్చి కొగిలించుకున్నాడు. రాటుమార్కెలు కీమంగాఫున్నాడని చెప్పాడు ఉదయముడు. కొంచెం స్తుమితపడి ఆప్యచిపరకు జరిగిన వింతలన్నీ పూసగుచ్చినట్టు చెప్పి—, మీరు నిశ్చింతగా వుండు—. త్యరలోనే మేము మీ ఆమ్రాయిలతే సహా కీమంగా తిరిగి వచ్చేస్తాము ” అన్నాడు.

ఈ వార్త వినగానే రాజు హృదయం ఉప్పాంగింది. రాణి ముఖం కలకల్లాడింది.

రాజ్యంలో ప్రజలంతా అనందసాగరంలో మునిగిపోయారు.

మరునాడే ఉదయముడు జాగుచేయక రాజుదగ్గిర సెలవు తీసుకుని, తల్లి ఆశీర్వాదం పూండి మాయాభవనానికి మళ్ళీ బయలుదేరాడు.

మరొక్కె వారానికిల్లా ఉదయముడు మాయాభవనం చేరుకున్నాడు. చేరుకున్నాడే కాని, ఆ క్షణమందు కంటబడ్డ విధూరం ఉదయముడై ఒడలు కంపింపజేసింది! అంతటి భయంకరమైన దృశ్యం యొమైపుటుంది !!—

తోటలో ఒక చెట్టుకి అయిదు పురిత్రాళ్లు వేలాడుతున్నారు. సభాళ్లు, సిథిథుడూ, గడ్డపువాడూ, క్రాపస్తినించి పచ్చిన రాజభటులూ అంతా ఒక్కపరుసలో నిలబడి వున్నారు. వాళందరకూ కాళ్లూ చేతులూ కట్టి బిగింపబడిపున్నారు. ఎదురుగా పులిలాగా రాష్టసుడు నిలబడిపున్నాడు. — [ఇంతాపుంది]

ఉదర నిమిత్తం

వ్యార్వం ఒక రాజుగారుండేవారు. ఆయన వద్ద నాగన్న అని నౌకరుండేవాడు. నాగన్న తమాషాగా కబుర్లుచెపుతూ రాజుగార్చి నవ్విపూండేవాడు. అందుచేత వాడం తే ఆయన కెంతో ఇష్టం.

రాజుగారిక నౌకర్లున్నప్పుడు రాణిగారికి మాత్రం ఉండరుగనకనా? ఆ మొ వద్ద చంద్రిక అనే పరిచారిక ఉండేది. చంద్రిక కూడా నాగన్న కుమల్లెనే తమాషాగా కబుర్లు చెప్పి, రాణిగారికి సంతోషం కలిగించేది. అందుచేత చంద్రిక అంటే ఆవిడకి ఎ-తో ఇష్టంగా పుండేది.

'మా చంద్రిక తెలివైనదని రాణిగారూ, 'మా నాగన్న తెలివైనవాడు' అని రాజుగారూ ఒకనాడు తీరిగ్గా కూచుని వాడించు కోపటం మొదలైప్పేరు. ఆ దంపతులకు వాదనతెగక, మంత్రికి కబురంపి 'ఏమోయి మంత్రి!—మన ఆ స్తానంలో నాగన్న,

చంద్రికా ఉన్నారుకూడా, ఏధ్యిద్దలో ఎవరు ఎక్కువ తెలివైనవారో చెప్పవలిసింది' అన్నారు. మంత్రి బాగా అలోచించి 'ఏధ్యిద్దరూకూడా తెలివైనవాళ్లే!' అనేశాడు.

చంద్రికకు పెళ్లియారు వచ్చింది. రాణిగారు మంత్రికి కబురుచేసి, 'మన చంద్రికకు తగిన పరుణ్ణి చూడాలి. ఈభారం నీ మీద ఉన్నదిసుఖా' అన్నది. నాగన్నకి కూడా పెళ్లియాడే గనక రాజుగారు మంత్రితో, 'మంత్రి, మన నాగన్నక తగిన పెండ్లికూతుర్ని చూసే బాధ్యత నీమీద ఉన్నదిసుఖా' అన్నారు. 'చంద్రిక కు తగిన పరుడు నాగన్న' అని రాణిగారితోటి, 'నాగన్న కు తగిన పథుర్న చంద్రిక' అని రాజుగారితోటి చెప్పి. వైశవంగా వాళ్లకు వివాహం జరించాడు మంత్రి.

కొన్నాళ్లయ్యసరికి నాగన్న పెళ్లికదొడిన సామ్య కాస్తా బసోయింది. మరి, రథం

కున్నానా? ఇంతకి ఘటన! ఎవరు తప్పించ గలరు? అంటూ ధైర్యం చెప్పి. ఒక వర హాలమూట ఇచ్చి రపింది రాణి.

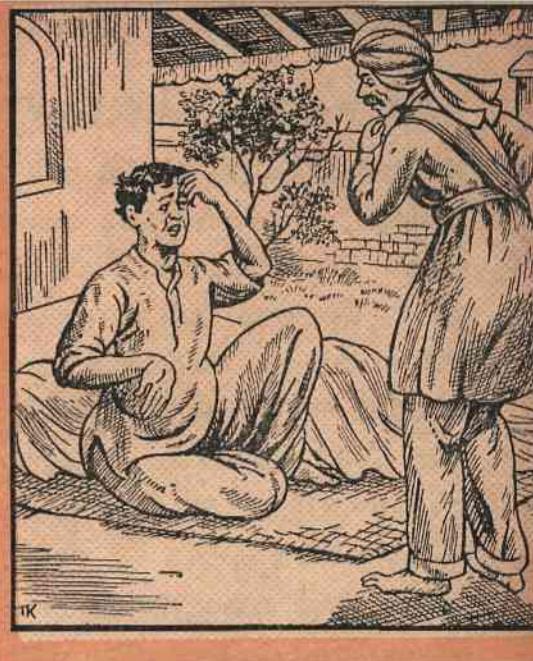
మూటతో చంద్రిక ఇంటికి దేరటంతోనే నాగన్న దాని తెలివికి మెచ్చుకుని 'ఇంక నాతెలివి చూడు' మని చెప్పి, తను తువాలు నేట్లో కుకుక్కాని వెక్కి వెక్కి ఏడ స్తు రాజుగారిరగ్గరకు వెళ్లాడు. రాజుగారు నిర్మాతపోయి, 'ఏమిద్రా, ఏమె చ్చింది? ఎందు కలా ఏడు స్తావు?' అన్నారు. 'ఎందుకేమిటి బాబూ, ఏ చిక్కా చింతా లేకుండా కాలం వెల్లబుచ్చుతూంటే నాకు పెళ్లి అంటూ తెచ్చి ఆ పిల్లని కట్ట పెట్టేరు. దానికి జ్వరంకాసి అకస్మాత్తగా చనిపోయింది! నా కాపరం నష్టటి కలిని పోయింది! ఉన్న డబ్బేదో ఆ వైద్యురు గుంజుకుపోయాడు!' అంటూ గొల్లామని ఏడాడు నాగన్న. రాజుగారు వాడి వరన చూచి నిజమేననుకుని, 'ఏడశకోరే. ధైర్యం తెచ్చుకో' అని ఉదార్పి ఒక వెయ్యి వర హాలు వాడికిచ్చి పంపేదు.

తనకు ప్రియ మైన దాసి చనిపోవటం వల్ల రాణి విచారంలో ఉంటుందనుకొని రాజుగారు ఆమెను ఉదార్పుటంకోనం

అంతఃపురానికి వెళ్లాడు. రాణి కంటపడ్డం తోనే, 'పాపం చంద్రిక ఎప్పుడూ కలకల సత్యతో, అందరీ సవ్యిస్తా ఉండేది' అని సాముఖూతి వాక్యాలు ప్రారంభించారు. 'బోసు, ఐతెం, ఆ అర్ధాయుషుమాణి కట్టపెట్టి దానికి ముండుమాపితనం తెచ్చిపెట్టము. మంత్రి చెప్పేడని తెందరపడ్డామేకాని, జాతకం చూపించి ముందుగా వాడి ఆయు ర్ధాయంతెలుసుకోవాలిసింది' అంది రాణి. ఆ మాటలకు రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. 'ఆదేమిటి! చంద్రిక చనిపోతే నాగన్న అల్పాయుషుమ్మక్కడంటావేమిటి?' ఆన్నాడు.

'సరి, సరి. చంద్రిక చనిపోయిందని ఎవరు చెప్పేరు? ఆది చనిపోయినా తీరి పోసు! మొగుడుపోయి బ్రతక టుంక న్న అదది తనుపోవటమే మంచిది. చంద్రికకు అలాంటి హీనపుబ్రతుకు వచ్చిపడిందని ఏదిచేసరికి వెంయ్య వరహాలిచ్చి పంపేను' అంది రాణి.

'అదేమన్నమాట? పెళ్లాం చచ్చిపోయిందని వచ్చి వెక్కి వెక్కి యేడుప్పుంటే నాగన్నకి ఇప్పుడేగా నెను వెయ్యవరహాలిచ్చి పంపేను? వాడు చనిపోయాడంటా వేమిటి?' ఆన్నాడు రాజుగారు.

'నాన్నే పోత!' అని రాణి, 'చంద్రికే పోయింది' అని రాజు కొంతసేపు వాడించుకుని, ఆఖరికి ఒక నోకరి 'నాగన్న యింటికి వెళ్లి, వాళిధ్వరిలో ఎవరు చనిపోయారో తెలుసుకురా' అని పంపేరు.

రాజుగారి నోకరు వస్తుర్న సంగతితరిసి నాగన్న చంద్రికకు ముసుగుపెట్టి పడుక్కోమని చెప్పి, తను పక్కనుకూర్చుని విడపటం మొదలైప్పేడు. చూడటానికిపచ్చిన నోభరు ఏమి ఆడక్కుండానే తిరిగి వెళ్లి, 'చంద్రికి పోయింది' అని చెప్పేడు. ఆ మాట వినెటపుటకి రాణికి కోపంవచ్చి, ఆ నోభరుమాటమీద నమ్మకంలేక, 'నిఃం

తెలుసుకు రావలసింద్ ని తన దాసిని పశపంది. అలా జరుగుతుందని ముందే తెలిసిన చంద్రిక ఈమాటు నాగ న్నసు పడుకోక్కచెట్టి, తాను పక్కను కూ ఏని రోదనం చెయ్యటం మొదలెట్టింది. దాసి వచ్చిచూసి వెళ్లి, రాణిగారితో నాగ న్నే పోయాడండి' అని చెప్పింది. ఆమాటవిన్న

రాజు నమ్మలేక, రాణిని వెంటబెట్టుకుని స్వయంగా నాగన్నయిండికి బయలైరాదు.

రాజు రాణి వస్తున్నారని తెలియటం తోనే యామాటు చ్ఛదికా, నాగన్న ఇద్దరు కూడా చచ్చినవాళ్ళకుమలై త లో మూలా ముసుగుతన్ని పడుకున్నారు. 'నాగన్న పెళ్ళం పోయిందన్న దుఃఖంతో ఎవిషమో త్రాగి వనిపోయింటాడు' అన్నారు రాజుగారు. 'అదెమన్నమాట? చంద్రిక పతివ్రత గనక మొగుడు చనిపోయాక బ్రితకటం ఎందుకని ప్రాణం విడిచేసి వుంటుంది!' అన్నది రాణి.

మల్లి వాదన ప్రారంభమైంది. 'పీళిద్దరి లోనూ ఎవరు ముందు చనిపోయారో చెప్పినవాళ్లకి అగ్రహం బహుమతి' అన్నారు రాజుగారు. ఆ మాట వినటంతోనే నాగన్న టపిమని లేచి రాజుగారి పాదాల పైన పడి, 'ప్రభూ, నేనెనండి, ముందుగా పోత!' అన్నాడు.

చంద్రికమాత్రం తక్కువదా? అదిలేచి వెళ్లి రాణిగారి పాదాలపైనపడి, 'అమ్మగారూ, ముందుగా చనిపోత నేనండి' అంది. వాళిద్దరూ బ్రతికి ఉండటంచూచి, 'ఇదెం పోయికాలముద్రా, బ్రతికుండే చచ్చి పోయినట్లు నటించారు' అన్నారు అందరున్నారు.

'ఉదరనిమిత్తం బహుకృతవేంం!' అన్నాడు నాగన్న. 'కోటివిద్యులూ కూడి కొరకే!' అంది చంద్రిక. అంతా నవ్వేరు. రాజు నాగన్నకోక అగ్రహం ఇచ్చాడు. చంద్రికకూ ఒక అగ్రహం ఇచ్చింది రాణి.

చదిబుట్టాడు

వేమగిరిలో గవిరమ్మ అనే ఒక పేదరా లున్నది. గవిరి కష్టజీవి. చింపిపాతలు చుట్టబెట్టుకున్న అస్తివంజరం ఆ హరిలో కంటబడితే, అదే గవిరి అని అనవాలు. నిజానికి అమె తాపత్రయం చూడగా ఎవ్వల్ల కైనా అశ్చర్యం కలుగుతుంది.

ఎప్పుడు లేపుండే యొమిటో, నాలుగైదు ఇళ్లల్లో పాచిపని చేస్తుంది. ఇంకా చికటి ఉండగానే గేచెపాలు పెతుళ్లువచ్చి వాడుక వాళ్లకి పోస్తుంది. పెద్దవాళ్ల ఇళ్లల్లో వఁట చేసిపెదుతుంది. అక్కడ దాని తిండికి పొసు పైన ఏదో పైసా పరకా ఇస్తారు. దంపుళ్లకు పోయి నూకగింజలూ అవ్వి సైల్లకు తెచ్చుకుంటుంది. పొద్దుండగా ఉంపి పాలిమేరలు పోయి చెట్టికింద చితు కులు ఏరుకువస్తుంది. ఎక్కడ కనపడే పేడక దులూ పొగేసుకువచ్చి విడకలు చేస్తుంది.

‘ఈ విధంగా గవిరి, కుమైనా తీరిక లేకుండా ఇంతగా శ్రమపడటం దేనికి ? విడకలు అమ్మి, పుల్లలమ్మి, బాసిసకంటె హీనంగా కాయకష్టపడి సంపాదస్తున్న ఈ సామ్మంతా ఎందుకోసం?’ అని అడుగుతూ వుంటారు చాలామంది.

ఆమెకు పరహాలు అని ఒక్కగానెక్క నిసుగు ఉన్నారు. వాడిని పెంచటానికి గవిరి పడే ఈ తాపత్రయమంతా. వరాలు ప్రయోజకుడు కావాలనీ, కుటుంబం పేరు నిలబెట్టాలనీ గవిరికి పట్టుకున్న కాంక్ష. ఇందుకోసమే అమె కదులు కట్టుకుని, చింపిపాతలతో కాలకైపం చేస్తూ, అహర్మిశలు శ్రమపడుతూవుంది.

ఇటువంటి కాంక్షతో గవిరి, అష్టకష్టాలూ పడి. కొడుకును పెంచుకుంటూ వస్తూన్నది. ఐతే తల్లి మక్కువ మాచిన కొద్దీ వరాలు దూబరగా కర్చుచేయ నారం

పెద్ద ఎదిగితే అదే బుద్ది కుదురుతుంది । అని టరిమితో సరిపెట్టుకునేది. ఒకయేడు పైబడుతూ పుంచే వరహాలుకు బుద్ది రావచానికి బదులు తుంటరితనం పెచ్చు పెరుగసాగింది.

వదహరేళకల్లా వరాలు మాగ్రాల్ ఫైనలు మొవటివాడుగా ప్యాపసయ్యాడు. ఇందుకు తల్లి ఉప్పాంగిపాయింది. వాడికోసం ఆమె ఇంకా శ్రేమపకి ఆర్థించ నారంభించింది. మరి నాలుగేళ్లు చదివి వరాలు బి. యే. కూడా ప్యాపసయ్యాడు. ఇంకిప్పుడు గవిరి సంతోషానికి మేరలెకపాయింది. “ఇంకే మున్నది. నా నాయన గాప్ప ఉద్యోగం చేస్తాడు, కనక వర్షం కురిపిస్తాడు. నా కష్టాలు గట్టుక్కిపొత్తె. ఇంక నేను శ్రేమపడక్కరలెదు...” అనుకుంది.

* * *

ఖించాడు. తను ఆరగించకపోయినా పిల్ల వాడిమట్టుకు అమె దివ్యమైన భోజన సదుపాయం అమర్చేది. కోరిన దుస్తులు యిచ్చేది. అయితే—‘నాకోసంకదా అమ్మ ఇంతగా కష్టపడి సంపాదిచిపెటుతున్నది. కనుక, జాగర్తగా పామపుగా కాలాక్షిపం చేసి ఆమెకు శ్రేమ తప్పించుదాం’ అనే యోచనే వరాలకి లేకపోయింది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలెనంటే వాడు ఇష్టారాజ్యంగా తింటూ తిరుగుతూ ఉండేవాడు.

కొడుకు దూబరచేసినకొద్దీ గవిరికి సం తోషం ఎక్కువయ్యేదికాని ఆమె ఎన్నడూ పల్లెత్తు మాటాడి ఎరగదు. ‘వాడే పోయిరి,

ఫేమగిరికి మొఖాసాదారు బంగారయ్య. ఆయనకు యేటా లక్షలు వ్సతయి. తాని ఏం లాభం? ఆ వచ్చే రాబడిని పాదుపు చేసిపెట్టే దఫత లేదు. అందుకని తన వ్యవహారాలు చక్కబెట్టగల ఒక నమ్మక స్తుణ్ణీ చూచి పెట్టు మని స్నేహాతులతో చెబుతూ ఉండేవాడు.

బంగార య్యకు ప్రాణస్నేహితుడైన రాఘవులు ఎందరినే తీసుకుపచ్చి చూపాడు. ఒక్కట్టూ బంగార య్యకు నచ్చలేదు. అస్త్రాలే బి. ఏ. ప్యాసయిన వరహాలునుకూడా చూపించాడు. వరహాలు చూడ చక్కనివాడు, చురుకైనవాడు, విద్యావంతుడు. వేషభాషలవల్ల ఆక్రమించ గలవాడు—ఇటువంటి వరహాలును చూచి చూడటంతోనే బంగార య్య ముచ్చట పడ్డాడు. ఈనాటకి తగినవాడు దొరికినట్టు తలిచి ఆయన సంతోషించాడు.

ఈతే పెద్ద మొఖాసా ఒకనేకి వప్పగించడ మంటే తేలిక కాదుకదా?—ఆందుకని కుర్రవాని స్థితిగతులు తెలుసుకుండామనే పుద్దేళంతో స్వయంగా వాళ్లయుండకి బయ లేరాడు బంగారయ్య. దిక్కులెని పక్కి గవిరి గుమ్మంలో పిడకలు చరుపూపుంది. వచ్చిన మనిషిని చూడగానే ‘బాబూ, వరాలూ?’ అని కేకవేసింది.

వరహాలు టకటకలాడుతూ ఇవతలకి వచ్చి బంగార య్యను గదిలోకి తీసుకు వెళ్లాడు. ఆ గడలో యేర్పాటులన్నీ దొరల బంగళాలలో మోస్తరుగాపున్నయి. కుర్రవాని తలివితెటులకు బంగారయ్య ఆశ్చర్య అశ్చర్య

పోయాడు. ‘మా మొ భా సా కు నిన్ను మేజెజగగా వేసుకొంటున్నాము. రెండు వందలు జీకం. రెపు వచ్చి నన్ను కలుపు కోవలిసింది’ అని ఆయన వరహాలుతో చెప్పాడు. కుర్రవాడు సంతోషించాడు.

గదిలోనించి తిరిగివస్తూన్న బంగార య్యను సాగనంచటానికని వరహాలు వెనకనే వస్తున్నాడు. ఆస్తి పంజరంలా పుండిన్ని కాయకప్పపడుతూపున్న గవిరికేసి వెల్లటి మాపుతూ “ఈమె ఎవరు పాపు!” అని ఆడిగాడు బంగారయ్య.

ఆ స్థితిలోపున్న ఆమె తన తల్లి అని అనటానికి నేరు రాలేమ వరహాలుకు.

అప్రయత్నంగా తదుముకోకుండా 'మా పనిమనిషేటెండి' అన్నాడు. అవునను కున్నాడు బంగారయ్య.

* * *

మురునాడు మల్లి బంగారయ్య వద్దకు రాఘువులు వచ్చాడు. బంగారయ్య తను చేసిన పని చెప్పేసరికి రాఘువులు ఎంతో మొచ్చుకున్నాడు. 'చేయవలసిన పని చేశాడు. మన మొళాసా చూడటానికి వర పూతే తగిన మనిషి. పాపం, వాడి తల్లి గవిరి కష్టాలు ఈనాటకి గట్టెక్కునయికదా అని నాకు నంతోషంగాపున్నదన్నాడు.

ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చినట్టు, గట్టిమని లెచాడు బంగారయ్య. "ఎవరా? అతని తల్లి గవిరా! ఆమె ఎక్కుడున్నది? ఒక సారి వెళ్లి చూసివస్తే బాగుండునే!" అని అత్రంతో అడిగాడు.

"ఎవరెమెటి. అస్త్రమానం చెడకలు చరుచుకుంటూ గుమ్ముంలోనే వుంటుంది.

ఆ ఆస్తిపంజరం కనపడలేదా?" అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు రాఘువులు.

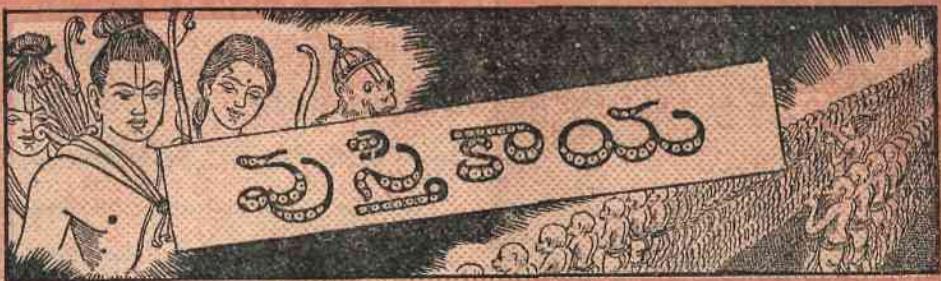
"అమె వాని తల్లేనా!!!?" అని పిస్తుపాతూ బంగారయ్య కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. కొంచెం స్తమితపడినమీదట రాఘువులు జరిగిన సంగతి అంతా తెలుసుకున్నాడు.

* * *

బంగారయ్య చెప్పినవేళకు సరిగా, వరహాలు చక్కా ముస్తాబు చేసుకువచ్చి కావలావాని పరంగా, విజిటింగ్ కార్య పంచించాడు. పిలుపు' వస్తుందనుకొని ఎదురుచూస్తున్న వరహాలు చేతికి మరు క్షణంలో మల్లి తన కార్యే తనకు తిరిగి వచ్చింది. ఆత్రంతో అది తిప్పి చూడగా అందులో ఇలావుంది: "కన్నతల్లినే కాదన్న నీవు ఎంత ద్రోహనికైనా తగుదుపు. నదు, వచ్చిన దారినే వెనక్కు."

తల పంచుకొని మరలపాయాడు వరహాలు.

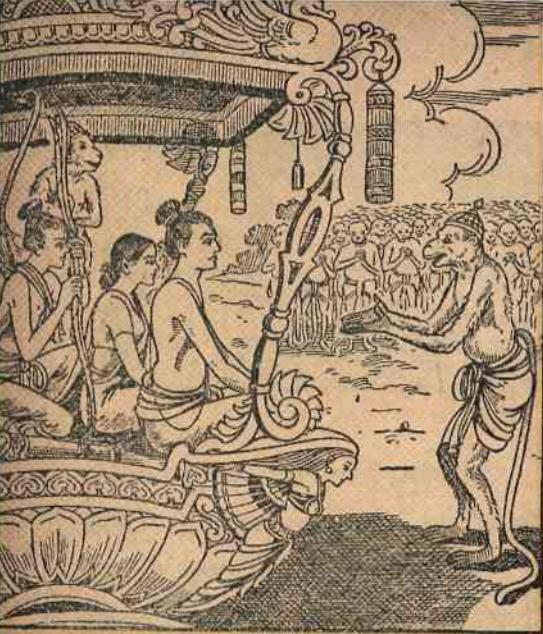

రామరావు యుద్ధం అయిందీ ఆన్నారు.
అంటే—లోకకంటకుడైన పదితలల
రావణాసురుడూ ఆతని పరిశారమూ నాశన
మయ్యారన్నమాట. అప్పునా?—ఆపత్తార
పురుషునైన శ్రీరాముడూ అయిన పరి
వారమూ జైజైలమ ధ్వని సంతోషాంత
రంగులై పున్నారు! ఒతే శ్రీరాముడి పరి
వారమెవరు? కపివీరులు!!—ఈ మాట
మనం మరవనే కూడదు.

‘వచ్చినవని తీరినతర్వాత ఇంకా
యొందుకు లంకలో? అయ్యాధ్వర్యకు వెళ్లి
పోదామా?’ ఆన్నాడు శ్రీరామచంద్రమూర్తి.
వెంటనే వెళ్లి విభీషణుడు పుష్పకవిమానం
తీసుకవచ్చాడు. అన్నట్టు, పుష్పకమంటే
తెలుసుగా? అది ఒక చిత్రమైన విమానం.
దానిమీద ఎందరు యొక్క కూర్చున్నా,
ఇంకా ఒకరికి సరిపడే చేటు ఉంటూనే
పుంటుందట!

రాముడూ, సీతా, లక్ష్మణుడూ, ఇంకా
ముఖ్యులూ విమానం ఎక్కారు. వారితే
పాటు హనుమంతుడూ యొక్కాడు. కపి
సేనకు నాయకులైన అంగద సుగ్రీవాదులు
అలా రంగంమీద నించునేపున్నారు. వారి
శిక్షణకింద కపివీరులంతా తోక లు
నడుముకి చుట్టేసుకుని, చేతులు నులుమూ
కొంటూ బారాలు తీవ్రి నిలబడ్డారు.

‘పోయివస్తూ’మన్నట్టుగా శ్రీరాముడు
ఒక శాంతయుతమైన చల్లని మాణి
విసిరాడు. చెప్పలేక చెప్పలేక, లాంఘన
ప్రాయంగా ‘దయ పుంచండి!’ ఆన్నారు
నాయకులు. ఈ సమయంలో రాముడు
కపివీరులందరివేపూ కలయజూచాడు.
రామప్రభువుతో ఏదో విన్నవించుకోవాలనే
అత్రం వారి ముఖాలలో గోచరించింది. కపి
వీరులు గుపగుసలాడజొచ్చారు. ‘హుమ్!’
అని వారిని ఆదమాయించారు నాయకులు.

పెల్లుబికిన ఉత్సాహంతో కపివిరులంతా ఇక్కుసారిగా కిచకిచమన్నారు. ‘మా యొదటనే ఇంత ఆగడమా!—ఇన్నట్టు నాయకులు వారివేపు గద్దింపుతో చూచారు.

ఆపాలి తెలుసుకోలేదా ఆ సుగుణాభి రాముడు! ‘అంగదా! సుగ్రీవా!! కపి వీరులను మీరు భయపెట్టుకండి. వారి మనములో కోరికలు నిర్వయంగా చెప్ప నీయండి. వారు సామాన్యాలు కారు. మనకు యుద్ధంలో జయలక్ష్మిని చేకూర్చిన కోభన దేవతలు! ఇంటకూ అధికారం చెలాయించవలసిన ఘట్టం దాటేపోయింది. అనురాగం చూపవలసిన సమయమిది...’

అన్నాడు శ్రీరాముడు. ఈ అభయానికి సంతోషం పట్టలేక, కపివిరులు తోకలు పద్మకోని, మరొక్కుసారి కిచకిచలాడారు.

అప్పుడు వాలయ్య అనే కపివిరుడు రుణువు వదిలి ముందుకు వచ్చి ‘స్వామీ! చనవిచ్చారు గనక కడుపులో పుద్దేశం మనవి చేసుకొంటున్నాము. రామ సేవ కోఱం పుట్టిన వీరులము మేము. వచ్చిన పని అయింది. ఇప్పుడు మమ్మల్ని ఇలా వదిలేస్తే ఎక్కుడికి పోగలం చెప్పండి. మా రామప్రభువే ఇలా వదిలేస్తే మమ్మల్ని విమానం ఎక్కుంచేది ఎవరు? మా సరదా తీర్చేది ఎవరు?—ఈ మాటలో పొరపాటుంటే మన్నించండి!’ అన్నాడు.

‘అది కాదండి. ఎంతమంది నైవాభరించి తిసుకపోవబూనికి మహిమగల పుష్పకవిమానం ఉండగా, మనందరినీ ఎక్కుంచుకోటానికి సందేహ మెందుకో? ఎవళ్లది యొంపోవాలితంట! అని పశ్చించాడు ఇంకోక వీరుడు.

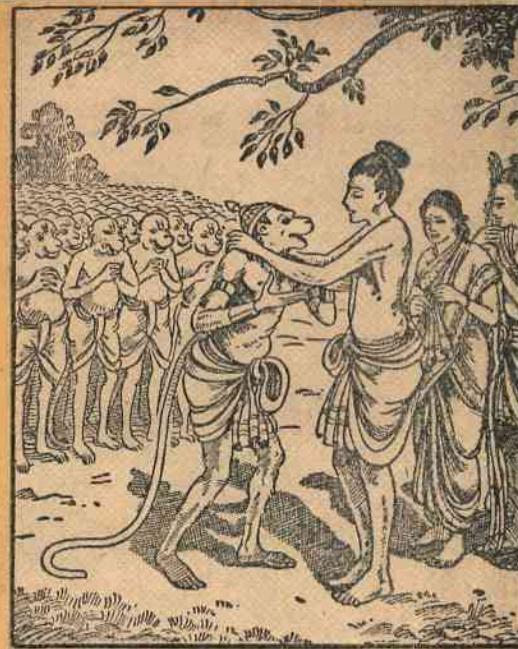
ఇలా పీట్లు వాదించుకునే నరికి లక్ష్మీబుడికి చీకాకెత్తింది. ‘చూచావా అన్నయ్యా!—ఇప్పుడే పీట్లలో పీట్లకు పడటంలేదు. ఈ కోతిమూకని వెంట

తెట్టుకు వెళతే నలుగురూ నవ్యపాతారు
కూడాను' అన్నాడు.

తమ్ముళ్లి మందలించాడు శ్రీరాముడు.
'వాలయ్యా! సీవేమి అత్తపడు. మనలో
ఉక్కల్లిమూ ఇక్కడ దిగడిపోనఫ్ఫరలెదు.
అందరమూ కలిసి అ యో ధ్వను వెళ్లి
పొదాము. దివ్యమైన పుష్పక విమానం
ఉండగా మనకేం లోహియే! ఈ సంగతి
మందే చెప్పవలసింది మీతో. మరిచా.
ఓరపాటు...' అంటూ తన మందమతికి
చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

"అపునవును. ఎంత పొరపాటు జరి
గింది! మన కపివీరుల కోరికలు ఇంకా
యొమున్నాయో ఇప్పుతెనా కనుకోండి"
అని సలహార్యకంగా పొచ్చంచింది,
జనని జానకి.

అంతట తిండిపొతు తిమ్మయ్య జంకుతూ
పచి, "రామప్రభా!—ఎవరెమి కోరు
కున్నా లేదనకుండా అనుగ్రహిస్తావనే
తిరుదు ఉండడకడా సీకు? కాయా
కనురూ, దుంపా ధూళీ నమిలి నమిలి విసు
గెత్తిపోయింది. మీవంటి రాజుధిరాజులు
యచికరమైన లాడూలూ అన్యి ఆరగిస్తారని
చెప్పుకొంటారే, మేం మాత్రం వాటని కాప్త

చవిమాడకూడదా!' అని తనకుగఱ
అపేక్షను వెల్లడించాడు.

అమాయకమైన ఈ కోరిక ఏని సీతా
రాములు సప్పుకున్నారు. 'అసలే కోరి
మూక. అందులో ఇది యుద్ధజయం కలి
గిన సంతోషసమయం. పైగా దయాముయు
డైన రామచంద్రుడు 'కావలసిందల్లా
అడగండి' అని అభయమిచ్చిపున్నాడు.
వల్లూ పై తెలియకుండా పిల్లు ఇంకా
పిచ్చి కోరికలు యొమేమి కోరుకుంటారో'
అనితలిచి, హనుమంతుడు హంకరిం
చాడు వాళ్లమైపు తిరిగి. కపివీరులు తలలూ
వంచామ.

తిమ్మయ్య కోరిక విన్నవెంటనే
కీరాముడు 'అలాగే నేఱి నా తండ్రి! —
భాదూలూ అవ్వి తప్పుకుండా తిందురు
గాని. అయ్యాధ్యకు చేరుకోగానే అన్నీ
చేసుకోవచ్చు. జాగిందుకు, రండి !'
అన్నాడు.

గిరిగిరమని తోకలు హృష్ణుంటూ,
బిలబిలమని కపివీరులంంతా విమానం
ఎక్కువారు. జాంమ్మని రూంకారం
పెడుతూ పుష్పకం గగనమార్గాన ఎగిరిగిరి
పొయి, కొంచెంసేపటికల్లా అయ్యాధ్య
నగరంలో వాలింది! అయ్యాధ్యలో దిగి
దిగటంతేనే ముందు సీతా రా ములు కపి

వీరులకు విందు యేర్పాటు చేశారు.
హనుమంతుడు పెద్దరికం వహించాడు.

ఒకగ్రగంటలో వస్తుసంభారాలన్నీ సమా
కూడిపొయినై. మరొక్కు గంటనేపటికల్లా
పంచభక్ష్య పరమాన్నాలతో ఇంతమందికి
భోజనాదికాలు సిద్ధమైనాయి. హనుమం
తుడు వచ్చి 'బంతులు తీర్చి అందరూ
బుద్ధిగా కూర్చోండి. పడ్డన జరుగుతుంది'
అని చెప్పాడు.

ఎలా జతేనేం, అంజనేయుని మాటు
విని, అందరూ కుడురుగా కూర్చున్నారు.
కీణమైనా అయిందే లేదో, ఒక వుస్తికాయ
వచ్చి బంతిమధ్యన కూర్చున్న ఒక కపి
వీరుని ఒడిలో పడింది. వీరుడు ఆ కాయ
కేసి తదేకదీకతో చూచి చూచి, లోపల
యేమిటి పుంటుందేననే ఆత్రంతో రెండు
వేళతేమా నెకాగ్రడు. పుసుకుండ్రమని ఒక
గింజ కాయలోనించి బయటకి జారివచ్చి
పైకి ఎగిరింది.

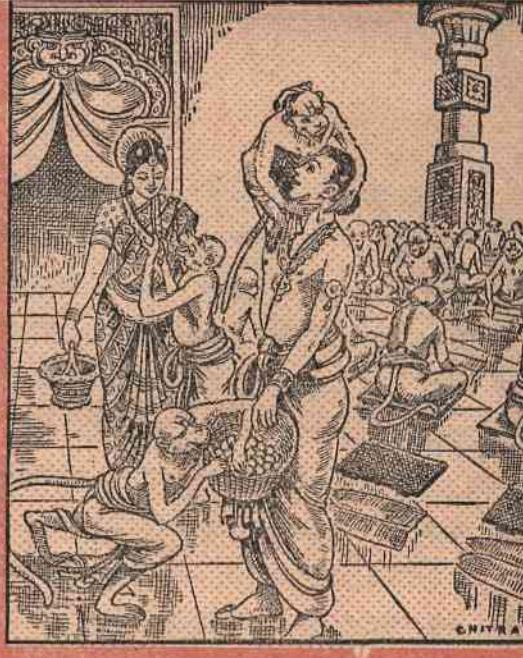
"టిని, నలుసంత లేవే, నాకంచె ఎత్తుగా
ఎగురుదా మనా నీ పుద్దేశం!" అంటూ
వీరుడు ఆ గింజతోపాటు ఒక్క యెగురు
ఎగిరాడు. 'తమ్ముడు ఎందుకు యెగురు
తున్నాడో, ఏమి ప్రమాదం వచ్చిందో, మనం

* * * * *

వెళ్లి సాయపడకపోతే ఎలాగా ?' అని అను
తుని, ప్రక్కనున్న వీరుడూ ఎగిరాడు. ఈ
యిద్దరూ ఎగిరేపరికల్లా, కారణం తెలుసుకో
తుండానే ఇంకొకడూ, మరిపకడూ వచ్చి
వాళ్లతోపాటు గెంతులేశారు. అంత లోనే
పంకులన్నీ చెదిరిపోయి, అండరూబక్కచోట
మూగేసి, ఒక్కలా ఎగురజోచ్చారు.

ఆది చూసి హనుమంతుడు "ఏమురా
మీ గోలకూలా ! ఇంతట్లోనే మీ బుద్ధి గడ్డి
తిన్నదే ! మన చేష్టలు చూచే అందరూ
మనల్ని కోతుల బాగోతం అంటారు.
భోజనాల వేళ ఇంత గొడవ చేశారే, మీ
వాలకం చూస్తే ఆ రామయ తఁడ్రిక
మాత్రం ఎంతకని టరిమి నిలు న్నుంది...?"
అంటూ మందలించచోయాడు.

ఇంతలో విస్తారు వేయటం, ఆ వెంటనే
రాడూలు బుట్టలు చేతపట్టుకుని సీతా
రాములు స్వయంగా పడ్డించ రావటం జరి
గింది. "హను మా !—మన వీరులమీద
ఏనుక్కొంటున్నావెందుకు ? చూడు. పాపం,
ఎంత బుద్ధిగా కూర్చుంటున్నారో ! ఏదీ,
ఎక్కువగా అల్లరి చేశాడన్నావే, ఆ వీరు
డేడి ? అతనికి రెండు లాడూలు ! అంతే
ఈస్తి!" అనేపరికల్లా ఎక్కుడివాళ్లు అక్కడ

సద్గుకొన్నారు. వీళ్లకి బుద్ధివచ్చింది, ఘరవా
లెదని హనుమంతుడు దైర్యంచెందాడు.

జానకిరాములు పడ్డన చేస్తాపుండగా,
ఉన్న టైపుండి ఒక కపివీరుడు శ్రీరాముడి
బుజంమిదికి ఎక్కి కూర్చున్నాడు. మరొకడు
బుట్టలో లాడూలు బలవంత నలాక్కున్నాడు.
ఇంకొక కపివీరుడు ఊరుకోక జానికమ్మ
మెదలో పారం తీసి పరికీ చేయబోయాడు,
ఏదో మహా తెలిసినట్టుగా.

ఇన్ని వేసినా ఆ దంపతులు ఆనందం
తోనే వున్నారు. సిజానికి, కపివీరుల చేష్టలు
చూచినకొద్ది వాడికి సంతోషం ఎక్కువైంది.
కాని, వారు పడే యాతన చూడలేక హను

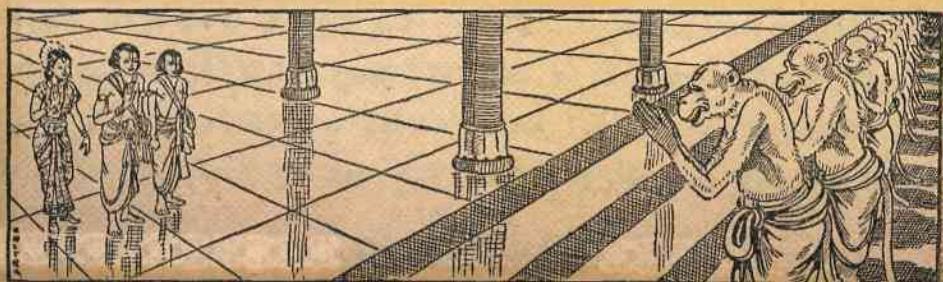
మంతుడూ, లక్ష్మిణుడూ కపివీరులను కోపద్యష్టతే చూడసాగారు. "హనుమ ! లక్ష్మి ! మన బిడ్డల అల్లరి మనకు ముద్దుకారుటోయే ! అయినా వారు చేసేది అల్లరికాదు. అది నిష్ఠపత్రమైన ఆనందం!" అన్నారు రాముడు మందహసంతే.

విందు పూర్తి ఐంది. ఒక్కొక కపివీరుజ్ఞే ఉదిలోకి తీసుకుని శ్రీరామచంద్రమూర్తి నిమిరేసరికి, వాళ్లకు యుద్ధపు బదలిక ఎక్కుడిదక్కుడనే యెగిరిపోయింది.

తరువాత శ్రీరాముడి పద్మాభిషేక మహేత్తవానికి అతివైభవంగా యోర్మాట్లు ఇరిగినె. ఆ సమయమందు శ్రీరాముడు ప్రత్యేకించి కపిసేననూ, వాళ్ల ప్రజ్జనూ ప్రష్టుతించాడు. పైగా నిండు దర్శారులో "ఓ మహావీరులారా ! భూలోకంలో రామ కథతేపాటు రామసేవకు అంకితమైన కపి విరుల కథనముకూడా నడుస్తూనే వుంటుంది. కపివీరుడు కంటబడితే చాలు,

మానవులకు రామాయణకథ జ్ఞాపకం వస్తుంది. అటువంటి అవినాభావ నంబంధి మున్నది రెండింటికి. మీ సంతోషమే నా సంతోషమని తెలియటంచేత, మానవులు ఏమ్మల్ని గౌరవిస్తే నన్ను హృజించినట్లుగానే భావిస్తారు. ఇంతటినుండి మీరు దేశ మందుండే పుణ్యక్షేత్రాలు చేరుకుని ఉనికి యే ర్ఘరు చుకోండి. అక్కడికి వచ్చే భక్తులు ఏమ్మల్ని చూడగానే రామకథ గురుతువచ్చి ధన్యలపుతారు. మీరు చేసిన సాయానికి ఇదే నేనీయగల కానుక" అంటూ ఆప్యాయంతో వారిని దీవించాడు.

శ్రీరామచంద్రమూర్తి ఇలా చెబుతూ వుంటే జయదుండుభులు ప్రోగిస్తే కపివీరులపీడ పుష్పవర్షం కురిసింది. కపివీరులు వాలములు ఉపుకొంటూ, సీతారాములకూ హనుమంతునికి నమస్కరించి సెలవు తీసుకుని, కిచకిచలాడుతూ పోయి, టుంది. కపివీరుడు కంటబడితే చాలు, దివ్యక్షేత్రాలు చేరుకున్నారు.

అనగనగనగ ఒకగురువుగారు. ఆయన ఏతో శ్వరమనే గ్రామంలో గురుకులం స్థాపించి, విద్యచెబుతూ ఉండేవాడు. గురువుగారు గొప్ప పండితుడనీ, ఆప్రంతో నిధిఅనీ దేశమంతరా కిర్తి మోగిపోయింది. ఆ భ్రాతి విని సలుమూలలనుంచి అనేక మంది విద్యార్థులు చదుపుకో బానికని ఆయనవద్దకు వచ్చేవారు.

ఆలానే ఒకసారి దూరప్రాంతంనించి ఒక పిల్లవాడు ఉపాధ్యాయులవారివద్దకు వచ్చాడు. ఆ పిల్లవాళ్లి చూచి చూడటం తోనే గురువుగారికి చాలా ముఖ్యటవేసింది. ఏమీ అంపే—పిల్లవాని రూపూరేణ, విన యుమూ విధేయతా, బుద్ధికుశలతా—ఈ లక్ష్యాలన్నీ ఆయనను ఎంతగానో ఆకర్షించినై. అందుకని శిష్యులందరూ ఒక యొత్తూ, ఈ పిల్లవాడు ఒక క్రూదూ ఒక

అంతే కాదు. వానికి తన యింట్లోనే ఐన యొర్పులుచేసి, తనకు వచ్చిన సమస్త విద్యలూ నూరిపోకాడు. పిల్లవాడుకూడా గురువుగారికి శుశ్రావచేస్తూ, శ్రద్ధాభక్తులతో చదువుకుని, త్వరలోనే విద్యలన్నీ నేర్చుకొన్నాడు. గురువుగారికి వానిపైన ఆమితమైన అభిమానం కుదిరింది.

జంతలో, పెల్లియాడుకి వచ్చిన గురువుగారి అమ్మాయిని ఎవరికి యివ్వటమా అని ప్రశ్నకి వచ్చింది. ఎన్నే సంబంధాలు చూచారు. ఒక్కటి నచ్చలేదు. ఏదో ఒకటి నచ్చినా, కట్టాలు కానుకలవద్ద ఘరటులు కువరలేదు.

చివరకు మెరపులాగా గురువుగారికి ఒక ఆలోచన తట్టింది. ‘చక్కుటి కుర్ర వాడు చేతిలో ఉండగా అనమసరంగా శ్రమ పడి దేశాలన్నీ వెతకడ ముందుకు? వాలా కాలంనించి పాదగ్గర శిష్యురికం చేస్తున్న

ఈ కురవాడు లక్ష్మయుక్త సంపన్నుడు, నమ్మిక మైనవాడు, నిజానికి ఇటువంటి కురవాడు దొరకడమే దుర్దభం. అద్వచ్ఛ వశాత్తు వాడు నా శిష్యుడు కావటం సంభ వించింది' అంటూ తలపాశాడు. మారు ఆలోచన లేకుండా, మంచి ముహూర్తం చూసి, ఆ పిల్లవానికి తన కుమారైనిచ్చి యథావిధిగా పెళ్ళి చేశాడు.

అపూర్వముయినటువంటి ఈ వివాహానికి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. గురువుగారికి శిష్యునిమీద ఉండే అనురాగమూ, శిష్యుడికి గురువుగారిచట్ల ఉండే భక్తి తాత్పర్యాలూ చూచి లోటులు మెచ్చుణున్నారు.

ఆ పిల్లవాడు తనకు మించిన శిష్యుడైనందుకూ, ప్రేగా తనకు అల్లుడయినందుకూ గురువుగారు మురిసిపోయారు. సూతన దంపతులు చిలకా గోరింకల్లాగ పోయా సంసారం సాగిపూవుండటం గురువుగారికి కనుపండువుగా పుంటున్నది.

ఇలా ఉండగా—కుమారైకు నగలు చేయించుదామనే వుద్దేశంతో కంపాలి బ్రహ్మాన్ని ఇంటికి రప్పించారు గురువుగారు. ఇంటిపద్మనే తనయొదట తూర్పేపెట్టి పని చే యున్నే దగా యొమి ఇరగటానికి విలుండదని ఆయన నమ్మకం. బ్రహ్మాం పని ప్రారంభించాడు. ఆ ల్లూ డూ మామ గారూ ఒకరితరువాత ఒకరు విడవలుండా బ్రహ్మాం ఎదటనే కూర్చుని కావలా కాపున్నారు. పని సాగిపోతున్నది.

ఒకరోజున గురువుగారు జపంచేసుకునే నిష్ఠలో ఉన్నారు. బ్రహ్మాం ఎదట కావలా కాపున్న అల్లుడు ఏదో పనిమీద ఒక్క నిమిషం గచ్చలోకి వెళ్ళాడు. అప్పుడు బ్రహ్మాం ఒక గట్టి సుత్తిదెబ్బు కొట్టాడు. ఆ సుత్తిదెబ్బు చెవిని పడిపడటంతోనే అల్లుడు గబగబలాడుతూ వచ్చి 'బ్రహ్మాం! క్షణంలో కనుగపి మాయ చే శావే?' అన్నాడు.

బ్రహ్మం తల్లిబోతూ 'తిగ సాగకొడుతు న్నాను. అంతే బాబూ !' అన్నాడు.

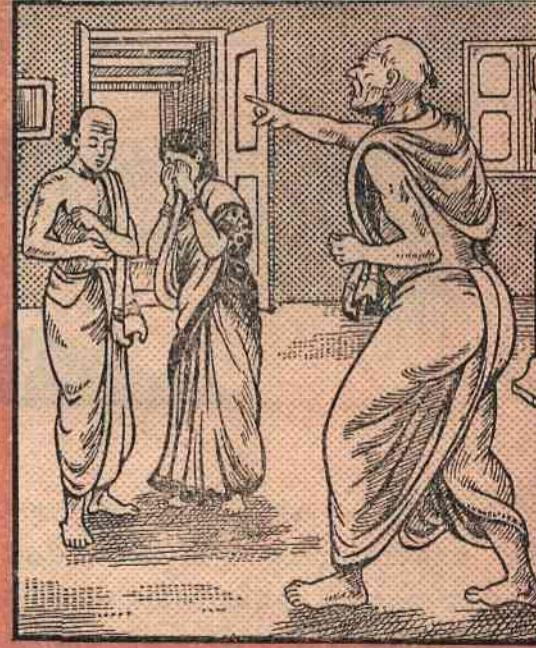
'ఎందుకయ్యా, అ లా తల్లిబోతావు ! అనలు బంగారపుదెబ్బకి, కర్తీబంగారపు దెబ్బకి ఆపాటి తేడా తెలుసుకోలెనసుకు న్నావా ? నాదగ్గర సాగపు నీ ఆటలు !' అని గద్దించాడు.

ఈఘుర్వులు జరుగుతూ వుండగా, జపంలో వున్న గురువుగారు లేచి వచ్చారు. 'ఏమి టయ్యా బ్రహ్మం, నమ్మినందుకు ఇలాగేనా చేయటం ?' అన్నారు.

అందుకు బ్రహ్మన్ను తమాయించుకుని కొంచెంసేప్రండి "బాబుగారూ !—నే నే క్రూ మాట అంటాను, కోపగించకండి ! ఆల్లుడు గారి తెలివితేటలు సామాన్యమైనవి కావు. అటువంటివారు మీకు దొరకటం నిజానికి ఎంతో అదృష్టమే. ఐతే..." అని ఊరు టున్నాడు.

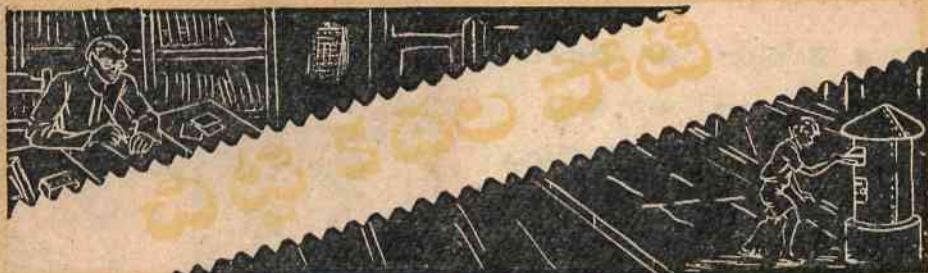
'చెప్పవేయే బ్రహ్మం ! సందేహిస్తావేం?' అంటూ వేగిరపెట్టాడు గురువుగారు.

" అప్పే, మరేమీ లేదండి. అబద్ధం ఎందుకు చెప్పాలి ? కడుపు కళ్ళారికౌదీ సేను మీ బంగారం కర్తీ చేసినమాట వాస్తవమే. ఐతే-ధ్వనినిబట్టి మేలిమి

బంగారమో, కర్తీబంగారమో కనిపెట్టి గలగటం ఒకక్రూ మావాళ్లకే తెలుసు ! మరెవళ్లకూ తరంకాదు. సేను చేసినపని అల్లుడుగారు ఇప్పై కనిపెట్టి వేయగలిగారే, ఇంతటి గ్రహణశక్తి ఆయనకు ఎలా కలిగిందా అని ఆలోచిస్తున్నా 'నన్నాడు.

గురువుగారు అల్లు జ్ఞాపి ఆరాతీసి కను క్రూగా ఆతడు బ్రాహ్మణులపిల్లవాడినని అబద్ధంచెప్పి శిష్యుడుగా ప్రవేశించినట్టూ, నమ్మికంగా శిష్యరికంచెసి విద్య నేర్చుకు న్నట్టూ తేలిపాయింది. తక్షణమే ఆయన అల్లుడిని కూతుర్లీ వెళ్లగొట్టి, ఊరివెలపల ఒక కుటీరంలో ప్రవేశ పెట్టాడు.

1

పూర్వం ఒక ఉద్యోగి లంచాలు పట్టి బాగా అర్ధించాడు. రాబడి పొమ్మ కాగానే వంట బ్రాహ్మణుష్ణిపెట్టి “రెపలినించి భోజనంలోకి అరుర కాల పదార్థాలు తయారుచేస్తూ వుండు” అని చెప్పాడు. అలాగే చేస్తూ వచ్చాడు వంటబ్రాహ్మణుడు.

కొద్దిరోజులక్క లంచాల గొడవ అధికారులకు తెలిసి ఆయనను దిస్సినే చేశారు.

ఉద్యోగం ఉడి పోగానే మళ్ళీ వంట బ్రాహ్మణుష్ణి విలిచి “కారణాంతరాలవల్ల నా ఉద్యోగం ఉడింది. కాబట్టి ఇకమందు సాపాటులోకి ఆరు ఆధరువులు వద్దు. ఏదో రెండు పదార్థాలతోనే సరిపుచ్చుకుంటాను” అని చెప్పాడు ఆయన.

“అలాగే, బాబూ!” అన్నాడు వంట బ్రాహ్మణు. నెల తిరిగించి. సామాను నిండు ఈన్నవ్వాడు వంటబ్రాహ్మణుడు.

“అప్పుడే అయిపోవటమేమిలి” అని యజమాని అతనిని వెంట బెట్టుకుని వంటింట్లోకి వెళ్లియాచాడు. చక్క ఆరు

పదార్థాలూ కమ్మగా తయారయి ఉన్నాయి. ‘ఏమయ్యా! రెండు ఆధరువులు వాలునని చెప్పటి నీతో?’ అని అడిగాడు. బ్రాహ్మణు తాపీగా, ‘చెప్పారు బాబూ! అందుకనే తమకు రెండు ఆధరువులే వడ్డిస్తున్నా!’ అన్నాడు. “మరి యిరస్తీ ఏమిటి?” అని అడిగాడు ఉద్యోగి ఆశ్చర్యంతో.

“నేను మామూలుగా ఆరు ఆధరువులూ చేస్తూనేవున్నా. అందులో మికు మాత్రం రెండే వడ్డిస్తున్నా” అన్నాడు బ్రాహ్మణు. ‘ఏ మిటయ్యా అడ్డుదిడ్డం’ అన్నాడు యజమాని.

“అడ్డుదిడ్డం ఏమున్నదండి బాబూ! మీ ఉద్యోగం ఉడింది కనుక అలా సెల విచ్చారు. కాని నావుయ్యోగం హాడలెదుగా!” అన్నాడు వంటబ్రాహ్మణుడు.

తెల్లంగాయాడు యజమాని, ‘నిజమే. ఈక్కణంతో నీ ఉద్యోగమూ ఉడుతోంది’ అంటూ తెల్లంగామే వంట బ్రాహ్మణుడికి స్వాప్తి చెప్పి వంపివేశాడు.

శ్రుతప్యాదు ఒక సన్మాని రైలు ప్రయాణం వేష్టావుండగా బెజవాడ స్నేహసులో టికెట్ కలెక్టరు తనిటీక వచ్చాడు. టికెట్టు 'లే' దన్నాదు సన్మాని, నిశ్చలంగా కూర్చుని.

"ఇదేమిటయ్యా స్న్యామీ! కా పా య నస్తాలుక ట్రాఫ్. గెడ్డాలు పెంచావు. మోసం చేయట మేనా మోక్కనికి మార్గం?" అన్నాదు టికెట్టుకలెక్టరు. అందుకు సన్మాని "మేముచేసిన మోసం యేముంది! సత్యం లోనే దేవుడున్నాదు. కనుక, సత్యంకోసమే తీవితమంతా ధారపాస్తాము. సన్మానులకు ఉబ్బండుకదా! అందుకనే సంసారలు సన్మానులను పొషిస్తా తరణోపాయం తెలుసుకోవాలని కాస్తాగలు విధిష్టన్నాయి. ఈ మాత్రాన్నిబట్టి రైలువాళ్లకూడా మాప్రయాణాలు సాగనిచ్చి తోడుపడాలి" అని ఇవాసుచెప్పాడు.

"టికెట్టు లెనివాళ్లను దింపివేయమని రైల్వేవారి మాత్రం" అన్నాదు టికెట్టు

కలెక్టరు. "వెయ్యిల్లు తిరుగుతాం. అందరూ ధర్మాత్ములే వుంటారా నాయునా! పెట్టినమ్మె పెదుతుంది, లెనప్పు లే" దన్నాదు సన్మాని.

"రైల్లోనించి దింపివేయడంతో నరిపోదు. కేసుపెట్టి జైలోవేసారు కూడాను" అన్నాదు టికెట్టు కలెక్టరు. "అయితేనేమి? ప్రభు త్వంవారు జైల్లో వసతి ఇస్తారు, భోజనమూ పెడతారు. ఇంతకంటే ఏం కావాలి?" అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాదు సన్మాని.

"మరైతే, జైల్లో మీదేవుడిమాట విమిటి? మోక్కం నంపాదించద మెలాగ?" అంటూ పరిహాసించాడు టికెట్టు కలెక్టరు. "అమాయకునిలాగా కనబడుతున్నావే. ఇకక్కుడపుండే దేవుడు ఇకక్కుడెడా? భగవంతుడు సర్వాంతర్మామి. మాకు జైలూ ఒకటే ఇల్లూ ఒకటే" అని చిరుసప్పుతో, బధులుచెప్పాడు సన్మాని.

ఇక ప్రశ్నలు వెయ్యిలేక టికెట్టు కలెక్టరు ఆ పెట్టి దిగి వెళ్లిపోయాడు.

1—వ కథ—[వాసింది: జి. రత్నప్రభ, నికంద్రాబాదు—బహుమతిగా ఈమెకు వాటర్ కలర్ బాకు పంపుతున్నాం.

2—వ కథ—[వాసింది: యన్. భాన్సుర రావు, గుంటూరు—బహుమతిగా డిపార్ట్మెంట పున్రకాల నంచి పంపుతున్నాం.

చంద్రనగరం రాజుగారికి చంపకవల్లి అనే కుమారై ఉండేది. చంపకవల్లికి చెన్నప్ప ట్లుంచీకూడా 'దాగుడుమూతలు' అంటు మహాసరదా. మంత్రికూతురు, సేనాధిపతి కూతురు, గురువుగారి కూతురు—ఇంకా ఇలా ఎంతో మంది పిల్లలను చేర దిసి, ముసిలి దాసీని ఆటలో 'తల్లి'గా చేసుకుని తోటలో పాద్రస్తమానం చంపకవల్లి దాగుడుమూతలు ఆడుతుండేది. ఆటలో దాక్కున్నప్పుడు చంపకవల్లిని తక్కినవాళ్ల ములభంగా కనిపెట్టలేక పొయేవారు. చాలాసెపు తిప్పలు పెట్టి, ఆఖరికి ఆ అమ్మాయే తను దాశ్మన్ష పాదలోంచి ఏ కోటిలకూతోకూసి, పట్టుబడేది. తను 'దొంగ' ఐనప్పుడుమాత్రం తక్కినవాళ్లము ఇట్టే కనిపెట్టేసేది.

శుక్కపక్క చంద్రునికిమల్లే చంపకవల్లి పెరిగి పెద్దదై, పదిహేనెల్ల బాలాలుమారై

అయింది. ఆమెకు పెండ్లి యాడు వచ్చిందని రాజీగారు ఒకరోజున రాజుగారితో చెప్పిందికూడాను.

అయిన నమ్మిలేదు. 'పనిపిల్లలకుమల్లే దాగుడుమూతలు అడే యాడు దాటనే లేదు, అప్పుడే పెల్లియాడు వచ్చిందంకా వేమిటి?' అన్నాడు రాజు.

'దాగుడుమూతల కేంతెంది. పెల్లి అయి పిల్లలతల్లులయాకకూడా కొంత మంది ఆటలు ఆడుతూనే ఉంటారు' అందిరాజీ.

'సరె ఆటలైతే. ఛప్పన్నదేశపు రాకుమారులలో ఎవరిని పెల్లిచే సుకుంటుండే కనుకోడై' అన్నాడు రాజు.

అప్పుడు రాజీ కూతురునుపిలచి 'ఏమే పుత్రుడిటో మాడ్చు, ఛప్పన్నదేశపు రాజుకుమారులలో ఎవరే ని పెల్లికొడుకు?' అని లాలించి అడిగింది.

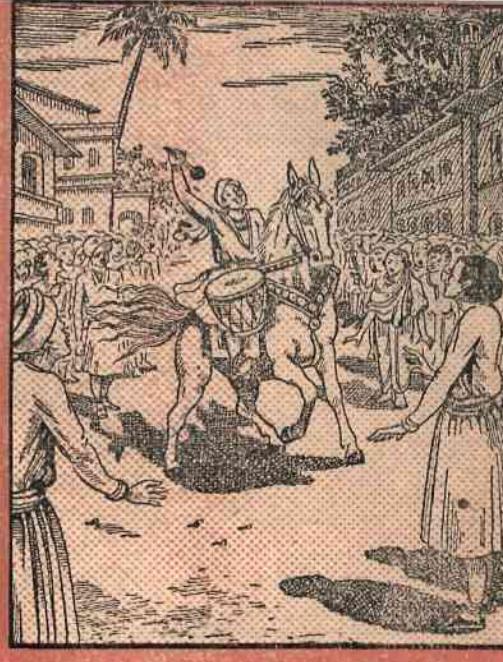

అందుకు చంపకవల్లి, 'ఎవరేమిటి ?
వేను దాత్తున్నప్పుడు ఏ రాజకుమారుడైతే
నన్న కనుకోగ్గలడే అతడే' । అంది.

రాణి వెళ్లి రాజుతో చెప్పింది. రాజు
ఫప్పన్నదేశపు రాజకుమారులందరికి
ఖినపడేటట్లు చాబింపు వేయుంచాడు.

రాకుమారులు రోజుగుంపులుగా
చహ్నాండడం, చంపకవల్లిని వెతుకోగ్గడం,
ఆమెను కనుకోగ్గలేక వెళ్లిమొహాలు వేను
కుని తిరుగుదారి పట్టటం-ఇలా జరుగుతూ
చచ్చింది. ఏ రాకుమారుడూ కనుకోగ్గలేక
పూతే కూతురికి పెళ్లికాదేమోనని రాణికి
భయం వేసింది.

'పోనియ్యవే, పెళ్లి కాకపోతే. హాయిగా
దా గుడుమూతలు అడుకుంటూ మన
ఉద్యానవనంలోనే ఉండిపోతాను' । అంది
చంపకవల్లి. అలా అందే గాని చంపకవల్లికి
పెళ్లి చేసుకోవాలని లేకపోలేదు. పాంచాల
దేశపు రాజుకొడుకు 'భానుకుమారుడు'
చాలా అందంగా ఉంటాడని, తనకుమల్లేనే
అతనికి ఆటలంటే సరదా అనీ ఆ మొ
విన్నది. 'చేసుకుంటే అతట్టే పెళ్లి చేసు
కోవాలి' అని నిశ్చయించుకుంది ఆమె.
'భానుకుమారు దింకా తనని వెతుక్కుంటో

రాలేదు ఎందుచేత చెపుమా' అని అను
కుంటూ ఎదురు చూస్తూ ఉంది.

భానుకుమారుడికి కూడా ఆ చాబింపు
వినపడింది. చంపకవల్లిని ఎలాగైనా కను
క్కని పెళ్లి చేసుకోవాలని మనసువడ్డాడు.
ఐతే తనకంటే కొమ్ములు తిరిగిన రాజు
కుమారులంకా 'చేతకానివాళ్ల' మంటూ
తిరిగివస్తాండగా తనకిమాత్రం ఈపని
పాధ్యమోతుందా అని ఉరుకున్నాడు.

భానుకుమారునికి స్నేహసాగరుడనే
స్నేహాతుడున్నాడు. అతను రాకుమారునితో
'ఇక్కడ కూచుని ఇలా మీనమేషాలు
లెక్కపెడితే కార్యం చక్కలడుతుందా ?

రా, బయల్దైరు. ఇతరులకు సాధ్యంకాని పని నీకు సాధ్యం కాదనుకోకు. నువ్వు తప్ప కుండా నెగ్గుతావు. నాకు తెలుసు' అంటూ ప్రాత్మహించి, భానుకు మారుణ్ణి చంద్ర నగరానికి లాక్కుచ్చాడు.

భానుకుమారుడు వచ్చినరోజునే మరి ఆరుగురు రాకుమారులు కూడా వచ్చారు. రాజుగారు ఆ యేడుగుర్ని చూసి, 'ఇంత వరకూ ఒక్కడూ మా అష్టాయిని పట్టలేక పోయారు. మీరూ అంతే! ఐనా వచ్చారు గనక వెతుకోండి' అన్నాడు. చంపకపట్లి దాక్కుని, 'సైకే' అన్నాక వాళ్లని ఉద్యాన వనంలో ప్రవేశపెట్టాడు.

భానుకుమారుడూ, తక్కున రాజుకుమారులు ఆరుగురూ తలొకుతెన్నూ వెళ్లి వెతికేరు. చెట్లు వెతికేరు, పుట్టులు వెతికేరు. పావరిల్లలో చూశారు. పర్మకుటీరాలు గాలిం చారు. అక్కడేమిచి ఇక్కడేమిచి, అన్ని చోటులా ఆన్నేషించారు. తిరిగి తిరిగి చెప్పులు అరిగి పోయినాచేగాని వాళ్లేవరూ చంపకపట్లి జాడ తెలుసుకోలేకపోయారు.

రాణికి ఈమాటు మరి భయంవేసింది. ఆనాడు వచ్చిన రాజకుమారులు తప్పుతే ఇంక రావలసిన రాజకుమారు లెవరూ లేరాయి. చంపకపట్లి పెళ్లిమాటమిటి? — ఇదీ అవిడకి పట్టుకున్న ఆత్రం. 'అష్టాయి, లేనిపోని పట్టింపులు పోక ఈ యేడుగురు రాకు మారులలో నూ నీకు నచ్చినవాళ్లి ఎన్నుకోవే' అని బ్రతమాలింది.

'అదేమన్నమాట. అంతగా కావలిస్తే, విల్లనే రేపు మళ్లీ వచ్చి వెతుకోండిమను. నన్ను కముకోండిగలిగినవాళ్లేగాని నేను పెళ్లి చేసుకోను!' అని నిష్టర్షగా చెప్పివేసింది చంపకపట్లి.

మరువాలి ఉదయం భానుకుమారుడు స్నేహసాగరుడితో యేబిఛ్యుకి పోయి, ఇకటి కాదు నూరు అవకాశాలు ఇచ్చినా

చంపకవల్లని కనుక్కోలే' మని నిట్టారుస్తో
చతుకిలపడ్డాడు. 'స్నేహసాగరుడు, ఏం చేసై
దాగుంటుంది?' అని ఆలోచనలో పడ్డాడు.
ఇంతలో చంపకవల్లకి దాగుడుమూతల్లో
కళ్ళమూనే ముసిలిది దారిని పొతున్న
దానికిమల్లేపచ్చి నిలబడి, ఏమీ ఎరగనట్లు
, ఎపరయ్యా మీరు?' అంది.

'రాకుమార్టెను వెతకట్టాకిని పచ్చిన
యొడుగురు రాకుమారులలో నేనెకట్టి'
అన్నాడు భానుకుమారుడు.

అందుకు ముసిలిది, "ఒహో అలాగా?
నిన్న మీరంతా వెతుకుతూన్న ప్యాడు
ఉద్యానవనంలో నేనూ ఉన్నాను. ఔను
గాని 'ఏదుగురం' అంటావేమిటి? నేను
ఎనమండుగురు రాకుమారుల్ని మాసినట్లు
జ్ఞాపకమే... ఇహిహి! హహి!! ఈ రాజు
కుమారులంతా ఇంతే! తొంభైయేల్ల వాన్ని,
నాకు అనినంతకూడా అనలేదే సీకు!
అప్పుడే ఇంత చత్వారమా?" అంటూ
నవ్వేసి వెళ్లిపోయింది.

స్నేహసాగరుడు భానుకుమారుడితో
'ఏమిటోయే, సుప్యు ఏదుగురంపే ఈ
ముసిలిది ఎనమండుగురని వాడిస్తుంది?' అని
అడిగాడు.

'పోనిదూ, పిచ్చిదాని మాటలకేమిటి?
ఇంతకి ఏయగురైతేం, ఎనమండుగురైతేం,
రాకుమార్టెను కనిపెట్టలేక పోయాక?'
అన్నాడు భానుకుమారుడు.

గంట కొట్టేసరికల్లా భానుకుమారుడూ
తకిగ్నిన తరుగురు రాకొమారులూ ఉద్యాన
వనం వాకిటి హజరయారు. 'ఇంక వెతుక్కో
పచ్చ. తేటలోపలకి వెళ్లండి' అని రాజు
అనుమతి ఇచ్చాడు. లోపలికి వెళ్లేసమ
యంలో భానుకుమారుడికి ముసిలిదాని
మాట జ్ఞాపకం పచ్చి ఎంతమంది ఉన్నది
ఒకగ్నిమాటు లెక్క చూసుకున్నాడు. 'నేను
చెప్పిందేసరి. మేము యొడుగురమే ఉంట.

ము సిర్లాని మాట మతిలేని మాపె?'' లుని, 'విదేశపు రాకుమారులండి మీరు?'' అనుకున్నాడు.

వాళ్లు తేటలో దశదిశలకూ వెళ్లి, పెండ్లి కూతురు కనపడలేదంటూ జలక్రిడలాడే కొలనువద్దకు వచ్చి చేరుకున్నారు. భాను కుమారుడు మళ్లీ ఒకమాటు లెక్కపేట్టే సరికి ఎన్నమండుగురు కనపడ్డారు. 'ఇదేమి ఆశ్చర్యం? ఏదుగురల్లా ఎన్నమండుగు రయారెట్లా? ఇందులో ఏదో కిలక మున్నది. ముసిలిది పనిగట్టుకువచ్చే ఆ మాట చెప్పిపోయింది' అనుకున్నాడు భాను కుమారుడు. తక్కిన యొదుగురూ కూచుని దిక్కులు చూడటం మొదలెట్టేరు. భాను కుమారుడుమాత్రం అలా చెథ్యులేదు. ఆ యొదుగురి మొగాలు పరిశిలంబేసరికి, వారిలో ఒక మొహం క్రొత్తగా పున్నది. అతడు ముసిముసి నప్పులతో ఆ కొత్త మొహంవద్దకు మాటగావెళ్లి చెయ్యి పట్టు

ఆ రాజపుత్రుని వేషంలోపున్న చంపక పల్లి కోపంనడస్తూ, 'మాది విదేశమైతే మీ కెందుకు? రాజపుత్రికను వెతుక్కొండి. వెళ్లండి!' అని చెయ్యి విడి లిపిం ముకోబోయింది.

'నాను కావాలిసే అడుగుతూపుంట. ముందు చెప్పండి. రాజపుత్రికను నెమ్మిదిగా వెతుక్కొంటాం. తొందరలేదు' అని నప్పుతూ, పిల్ల నెత్తిమీది తురాయి పాగాతిసి వేశాడు.

ఆ దిమాచి తక్కిన రాజపుత్రులంకారాకుమారితో 'అమ్మ దొంగా! నువ్వు మాతోపాటు మగవేషంలో వెతుకుతున్నావా? ఇదా మమ్మల్ని చిత్తచేయటానికి నువ్వు వేసిన యొత్తు!' అంటూ అమెతలివి తేటలను మెచ్చుకున్నారు.

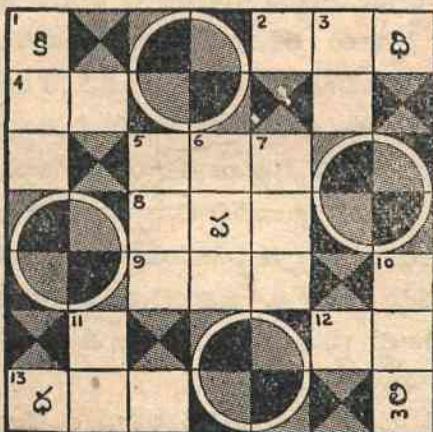
చందులు

వజ్రిల్

(భూషాభివృద్ధికి)

ఆడ్డ మే :

2. వంతెన	8. అపద
4. ఇరవై దస్తాలు	9. పేనా
5. తచింపబడినది	12. బురద
13. భూమి	

నిలుపు :

1. అర్థనుడు	6. చంచలమైనది
3. లక్ష్మి	7. నముద్రము
5. ఒక దున్న	10. చందులు
11. పార్వతి	

యుక్తి లెక్క

ఒకహల్లో ఒక బడిపంతులు ఉన్నాడు. అయిన మంచి మాటకారి. ఒకరోజున ఒక పెద్దమనిషి పచ్చి, “ఏమంది పంతులుగారూ ! మీ బల్లో పిల్లలెంత మంది పున్నారు ?” అసి అడిగాడు. అందుకు పంతులు యిలా చెప్పాడు, “అయ్యా ! లెక్కకేం చాలా మంది పున్నారు. అయితే ప్రస్తుతం ఈ హూటు హజరైంది 37 మందే. మిగతావాట్లు ఏమయ్యారంటారేమో, వినండి. మొత్తం పిల్లల్లో ఆరోవంతు కుప్పనూరిప్పిల్లని పంకబెట్టి రాలేదు. ఇదిగాక ‘మా యింట్లో పెళ్లని ఒకడూ, ఒడుగని ఒకడూ’ యిలాగ మరో 11 మంది ఎగ్గట్టారు. వీల్పుగాక రోగం పచ్చిందనీ, నెప్పాచ్చిందనీ మరో 7 గురు సెలవు బెట్టారు” అన్నాడు.

“ఆ దే మి తి పంతులుగారూ ! మొత్తం పిల్లలెంతమంది అని అడిగితే ఈ రామాయణమంతా ఏమిటి ?” అని అడిగాడు ఆ పెద్దమనిషి.

అందుకు పంతులు “అలోచింపండి. మీకే తెలుస్తుంది” అన్నాడు. కాని ఎంత అలోచించిచా మొత్తం పిల్లలెందరో ఆ పెద్దమనిషికి అంతు చిక్కనెలేదు. మీరు చెప్పుకోండి మాదాం ? మీకు తెలియకపోతే 56-వ పేజీ మాడండి.

ఒక్క బుల్బు

భారీదబ్బులో పిప్పరమెంటు తెప్పించటం

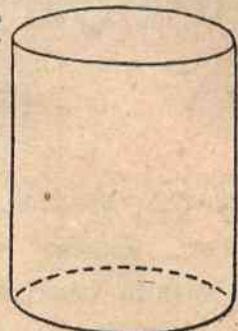
సంద్రజాలకుడు రేకుతో చేసిన టిన్సు ఒకటి దాని మూత తీసి ప్రేక్షకులదగ్గిరికి తీసుకుపాయి చూపిసాడు. ప్రేక్షకులు ఎంత పరిశీలనగా చూసినా అందులో ఏమీ కనపడదు. ప్రేక్షకులు యిలా పరిశీలన చేసుకున్న తర్వాత ఆ టిన్సుని తన బల్లపైన వుంచుతాడు తర్వాత ఎవరిదగ్గిర్చుంచేనా ఒక జేబురుమాలు అడిగి తీసుకుని దాస మీద కప్పి, మాయాదండంతో వన్ - టు - త్రి అని దానికి తాకించి మూత తీసేసరికి అందులో పిప్పర మెంటు, చాక్ లెట్లు ఉంటాయి. వాటిని ప్రేక్షకులకు మాపించి ఆక్రూడపున్న పిల్లలకు పంచిపడితే వాళ్లు నంతేషంగా తింహారు. యిల్లకు తిరిగివెళ్లి ఈ నంగతి అ చుట్టుప్రక్కల స్నేహాతు లందిలో వాళ్లు ప్రచారం చేస్తారు. ప్రవారానికి ఇదిఒక ముఖ్యమైన సాధన. కొంత మంది గారిదీవాళ్లు ఈ టిన్సు మీద కానిని బియ్యపు గింజలు చల్లి టిన్సులోంచి పేలాలు తెప్పించటం కద్దు. నెమూ ఇలాగే పైన కానిని హూలుచల్లి టిన్సులోంచి హూల దండ తీసి చూపించి, ఆక్రూడ హజరయినవారిలో ఒక పెద్దమనిపి మెలలో వేసేవాళ్లి. ఇలాంటియు క్రి టీపార్టీ లాంటి నమూవేళ్లో ప్రదర్శించిన ట్రియి తే ఎంతో గమ్మత్తుగా ఉంటుంది.

ఇప్పుడు ఈ ట్రిక్కును గురించిన రహస్యం చెబుతాను. ఇదంతా మనం తయారు చేయించుకునే టిన్సు మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. 1-వ ఓమ్ములో చూపినట్లు రెండువైపులా తెరిచివుండేగోట్టం ఒకటి, 2-వ ఓమ్ములో చూపినట్లు రెండువైపులా మూతలు అమర్చబడి రెండు అరలు కలిగివున్న టిన్సు ఒకటి తయారుచేసుకో.

ఈ టిన్సు 1-వ బోమ్మలో చూపబడిన గొట్టంలో దూర్మినట్టయితే ఎక్కువ బిగుతుగా గానీ, ఎక్కువ వదులుగాగానీ వుండక ఎటు జరిపితే ఆటు సుళు వుగా జరిగేట్టు వుండాలి. 2-వ బోమ్మలో ప్రకారం తయారు చేసుకొన్న టిన్సులో రెండు అరలు అమర్యి. ఒకటి పెద్ద అర మరొకటి చిన్న అర. చిన్న అరలో పిప్పరమెంట్లూ, చాక్ లెట్లూ పొసి ని మూతమూ కాళీ లేఖండా హృదిగా నింపి, మూత కెట్టు. (టిన్సుని గట్టిగా కదిలించి చూపినా లోపలి పిప్పరమెంట్లు గలగల లాడకూడదన్నమాట) ఇప్పుడు ఈ రెండో టిన్సుని మొదట తయారు చేసుకున్న గొట్టంలో దూర్యి. ఇటువంటి టిన్సు తయారు చేసుకుని నభకి రావాలి. ఇది ఎలా వుండాలో 3-వ బోమ్మలో చూడు.

టిన్సుని ప్రేక్షకులకి చూపేటప్పుడు, కాళీగాపున్న పెద్ద అర వాళ్లవైపు ఉండేట్టుగా పట్టుకోవాలి. వాళ్లు బాగా పరిశీలించుకుని టిన్సు భాదీనేని నమ్ముతారు. ఇంకా నమ్మించాలంపే టిన్సుని కొద్దిగా వంచి అడించి చూపించవచ్చు. నీవు తిరిగి జేబులుదగ్గిరికి వచ్చేటప్పుడు ఒక చిన్న గమ్మత్తు చెయ్యాలి. ప్రేక్షకులకు చూపిన పెద్ద అరపున్నవైపు గొట్టంలోకి నెఱ్చు. ఇప్పుడు టిన్సుని తెచ్చి బాల్లమీద పెట్టినట్టయితే పిప్పరమెంట్లు వున్న అర పైకి కస్తుందన్నమాట. ఇది ఎలా వుండాలో 4-వ బోమ్మలో చూడు.

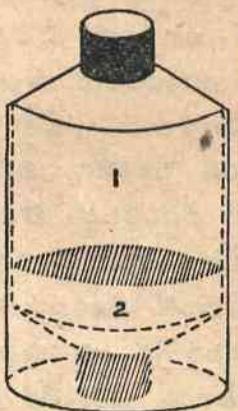
తర్వాత ప్రేక్షకుల దగ్గిర జేబురుమాల తీసుకుని చెప్పుపెన కపివెయ్యి. మాయదండుం దాన్నిపైన ముమ్మారు తాకించి, చేతిరుమాలు తీసివెయ్యి. టిన్సు మూత తీసి పిప్పరమెంట్లూ చాక్ లెట్లూ వంచిపెట్టు.

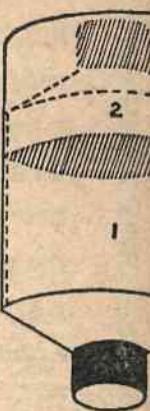
1-వ బోమ్మ

2-వ బోమ్మ

3-వ బోమ్మ

4-వ బోమ్మ

పొతకులు ఈ గారడిని గురించి యివకంగా తెలుపుకోదలిచితే, వారు 'మామ' పేరు ఉదాహరిస్తూ ప్రాపెనరుగా నెరుగా వ్రాయవచ్చు. ఖిరూసే ఉత్త ఇంగ్లీములోనే వుండాలి. ఇది అతి ముహుర్తం ప్రాపెనరుగారి అర్దను ఇంది ప్రాపెనరుగా ప. సి. సర్కార్, మాసిఫెయి 12/3/A, జమీరలెన్, బాలీసంహ్, కలకత్తా - 19.

అట్టమీది బోమ్మ

నరకుడు గాప్య రాక్షసుడు. ఒకప్పుడు వాడు వరుణుని ఘృతమూ, అదితి కుండలాలూ, మేరువులో ఉండే మణిపర్వతమూ—విలిని పారించివేళాడు. దీనిపల్లి లోకానికి చాలా బాధ కలిగింది. ఈ సంగతి మహేంద్రుడు పోయి కృష్ణుని చెవిని వేళాడు. నరకుణ్ణి పంపారించడానికిని కృష్ణుడు సంసద్ధు డైనాడు. ఇది విని నరకుడు మురుడనేవాడిని పురికొల్పాడు.

మురుడు ప్రాగ్నేతిషపురానికి అధిపతి. వాడు ఐదుతలలు గల భయం కరుడు. ఇలస్తంభం విద్యుతో ప్రవిషుడు. సీటి లో ఉండగా ఎవ్వరూ వాడిని జయించలేదు. అందువేత శ్రీకృష్ణభగవానుడు గరుడవాహనం ఎకిగ్రా ఆకాశమార్గాన వచ్చి, ఒక్క బాణం వేసేసరికి మురుడు నిద్రనించి మేలుకొని నీటినుండి పైకి తేచి, త్రిశూలం చేతపట్టుకొని భీకరాకారంతో భూనభోంత రాళాలు దద్దరిల్లెబట్టు బోఱ్చులుపెడుతూ వచ్చాడు. మహాఉగ్రుడై మురుడు తన త్రిశూలం గురిపెట్టి, గరుడునిపై తిప్పి కొట్టాడు. కృష్ణుడు ఆ త్రిశూలాన్ని ఒక్కబాణంతో ముక్కముక్కలు చేసేవేళాడు. వెంటనే మురుడు అలిగి, కృష్ణునిపైన గద ఎత్తి విసిరాడు. కృష్ణుడు మల్లీ గద వానిపైన విసిరి దెబ్బకు దెబ్బ తీశాడు. చేసేడలేక మురుడు కృష్ణునిమీదికి ఎగసి రాబోయాడు. ఇది పనికాదని శ్రీకృష్ణుడు చక్రాయుధం ప్రయోగించేసరికి మురుడు ఒక పెద్ద పర్వతానికిమల్లె నీలిలో కూలబడి ప్రాణం విడిచాడు.

మురుడు కూలిపాగానే వాని విఠుగురు కొడుకులు—తూముడు, అంతికుడు, శ్రవణుడు, విభావసుడు, వసుడు, నభస్వంతుడు, అరుణుడు అనే వాళ్లు పీరుని సేనాధిపత్యం కింద రకరకాల ఆయుధాలూ అస్త్రాలూ చేతపట్టి కృష్ణున్ని ఎదురొక్కన్నారు. యోధానయోధులను తెగటార్చిన కృష్ణుడికి వీలోక లెక్క ! వాళ్లతెవ్విన సాధనాలన్నిటని అవలిలగా ఖండించివేసి, ఒక్క తృపిలో వాళ్లందరూ యమపురికి పంపించివేళాడు అవతారపురుషుడైన శ్రీకృష్ణుడు. ఈవైనం తెలిసి నరకుడు కృష్ణునిపైన పగ పట్టాడు.

చేసి చూడు

ఒక గాజ్లాము నిండా నీళ్లు తీసుకో. ఆ గ్లాములో మునిగేపాటి అద్దుడుకాగితం ముక్కు ఒకటి తీసుకో. ఆ ముక్కుని నీటిపైన పదవెయ్య. వెంటనే కాగితం నీటిని పీల్చుకుని, తెల్లూ పుంటుంది. అప్పుడు ఒక గుండుహూదిని దానిపైన వెయ్య. మరొక గుండుహూదితో అద్దుడు కాగితాన్ని ఒకమూల మెల్లగా నీటి లోకి పోక్కు వదిలెయ్య. వెంటనే అద్దుడు కాగితం ముక్కు నీటిఅడుగుకి దిగిపోతుంది కాని గుండుహూది మాత్రం అలా నీటిపైన తేలుతూనే వుంటుంది.

ఒక పల్చి టాగితం తీసుకుని దానిని ముక్కుముక్కులుగా చింపి వుంచుకో. ఒక ప్లాస్టికు దువ్వెన తీసుకో. దానిని పట్టుపంచె పైన వెట్ట పుట్టేటట్టు గబగబ కొంతసేషు రుదు. ఇప్పుడు దువ్వెనను ఆ కాగితం ముక్కులదగ్గిర పెట్టినట్టయితే, అని ఎగిరి వచ్చి దువ్వెనకు అంటుకుంటాయి.

* * *

బుంటిగిత బొమ్ము :—కింద కనిపించే బొమ్ముని 1 దగ్గర ప్రారంభించి, కాగితం మీదినించి పెన్నిలు ఎత్తుకుండా, గిసిన గీత మళ్లీ గియలుకుండా, 2 వరకు గియాలి. మీరు గియగలరే మో ప్రయత్నించి చూడండి.

లేకపోతే 56 పేజీ చూడండి.

తెల్లటి కార్డు ఒకటి తీసుకోని, దానినించి గుండ్రటి బిళ్ల కత్తిరించు. దీనికి ఒక వైపున హర్షిగా నల్లటి రంగు (ఇండియన్ ఇంకు) పుయ్య. బిళ్లకు మధ్యని గుండు హూదితో బెజ్జం పొదు. ఇప్పుడు నల్లరంగు వైపు నీ కంటిదగ్గర పెట్టుకో. ఏదైనా ఒక పున్తకంలో పేజీ తీసుకుని, ఈ బిళ్లకు ఒక్క అంగుళం దగ్గరగా తీసుకువచ్చి హూదు. అక్కరాలు నాలుగై దురెట్లు పెద్దవిగా కనపడత్తి.

వచ్చేనెల చందమామలో ఇలాటిదే మరొక బంటిగితబొమ్ము వుంటుంది.

రంగు వెయ్యండి—1. వ బోమ్మ కరు

విలాసశురాన్ని మతిశంకరమహారాజు పాలిస్తుండేవాడు. అయినకు వినేడాలంటే మహాప్రీతి. ఇంద్రజాల విద్యలంటే మరిసరదా. దేశంలో ఎక్కుడైక్కుడి ఇంద్ర జాలికులనూ మాంత్రికులనూ రప్పించి, వాళ్ల విద్యలు చూచి ఆనందించేవాడు. ఒకప్పుడు మళ్లయాళదేశాన్నించి ఒక గాప్ప మాంత్రికుడు వచ్చాడు. ఈ మాంత్రి కుడు అండరినీ తలదన్నిసవాడుగా కనుపించాడు. అందుచేత తన ఆస్తానంలోనే శుండిపాపలసీడని రాజు కోరగా మాంత్రికుడు సమ్మతించి పుండిపోయాడు.

మహారాజుకు ఆపురూప లావణ్యపత్తి, అందాలబరిష అయిన కుమారై పున్నది. మాంత్రికుడు రాజసభలో రోజు చేసే చిత్రవిచిత్ర ప్రదర్శనాలకి రాకుమారై హజు రపుతూపుండేది. ఆమె సాందర్భానికి ముగ్గుడైన మాంత్రికుడు ఎలాగైనా ఆమెని విపాం చేసుకోవాలనుకున్నాడు. అయితే రాజు ఒప్పుకుంటాడా? అందుచేత ముందు రాకుమారైని ఒప్పించి తర్వాత రాజుని ఒప్పించటం తేలికైన పనిగా తలిచాడు. రాకుమారైకు తన కోరిక వెల్లడించాడు. ఆమె ససేమిరా అంది. మాంత్రికుడు పట్టువిడవలేదు. రాకుమారై సందిప్పలేదు. యాది పనిగాదని ఒకనాటి రాత్రి—రాకుమారై గదిలో నిదిష్టాపుండగా మాంత్రికుడు చిలుకరూపం దాల్చి కటికిగుండా ప్రవేశించాడు. మంత్రక్తివల్ల ఆమెనుకూడా ఒక రామచిలుకగా మార్చివేశాడు. ఏమీ ఎరగనివానిలా తన గదికి రాబోగా, సేవకులు యాది కనిపెట్టారు. ఎలా అంటే: మాంత్రికుడు నిదించిన తరువాత రాకుమారై గది ప్రవేశించి మాస్తే రాకుమారైకు బదులు రామచిలుక వుంది. వెంటనే ఈ వార్త రాజు చెవిని పడింది. అయిన మారు ఆలోచన లెకుండా నిదిష్టన్న మాంత్రికుని తల తెగ నరికాడు. తీరా మాంత్రికుని యిలా చంపివేశాక రాజుకి దిగులు పట్టుకుంది. రామచిలుకగా మారిపోయిన తన కుమారైకు తిరిగి మామూలు స్వ్యరూపం రాపటం ఎలాగ? ఆ విరుగుడు మాంత్రికునికి తెలిసి వుండాలె! వాడు చచ్చిపోయాడే! విమిలి గత్యంతరం?

మాంత్రికుని గ్రంథజాలమంతా వాడి గదిలోనే పున్నది. చిలుకను మనిషిగా మార్చే రహస్యం ఆ గ్రంథాల్లో ఎక్కుడ పున్నదో అక్షరకరమూ వెదకమని ఆస్తాన విద్యాంసుని నియమించాడు రాజు. విద్యాంసుడు వెంటనే పరిశీలన ప్రారం థించాడు. ఇదే జూన్ నెల బోమ్మ.

C H Y T R A

రంగువెయ్యండి (కు) : 2-వ బొమ్మ

అ మ్మా యి - అత్తవారు

పిలా మల్లేశ్వరి (అనకాపల్లి)

కలువరెకులవంటి కళ్లగల తల్లి
శ్రీకారమును బోలు చెపులేమి చెపులు
సంపెంగపుష్పమే నాసికాపుటము
పాలర్థంగును బోలు శాలబాగమ్ము
పాలతరగల్లాగ అతివ చెకిప్రిల్ల
ముత్యాలక్రైసులే ఆ పల్లవరున
తుభైదలబోలునే వనిత మంగురులు
రాచతేజస్సును రంజిలునట్లు
చందమామనుమాద్ది వెల్లిందుమోము
వికసించుచున్నది వినువిధిలోన.
అమ్మాయి పేరేమి ? అత్తవారెవరు ?
నిండుకుండలవారు కడుదెడ్డవారు
మాటదప్పనివారు మహమంచివారు
మార్క వంశములోని సుఖశారమణులు
అధ్యాల మేడలు అమరి ఉన్నాయి
అందాలకోడెలు అలరియున్నాయి
పశురస్యసేద్యాలు పచ్చగున్నాయి
మరది లక్ష్మీణువంటి మరములున్నారు
ధర్మరాజులవంటి భావలున్నారు
ప్రేమతో మాస్తాయ మామ దశరథుడు
పల్లతుమాటను అత్త కొసల్య
మన్మథా కారడె పతి 'చందమామ'
అణుకుపతో వెల్లిందు అడుమ మా 'తార'

49-వ పేజీలోని

పజిలు తు జవాబు :

1	కి			2	వా	ర	ది
4	రీ	ము				మ	
7	టి		ర	చ	న		
8			చి	వ	ద		
9		క	ల	ము		జా	
11		గా			ండో	చి	
13	ధ	రి	త్రి				లి

49-వ పేజీలోని

యుక్తిలెక్కకు జవాబు :

మొత్తం పిల్లలు 66.

53-వ పేజీలోని

'ఎంటిగిత తొమ్మి'కి జవాబు :

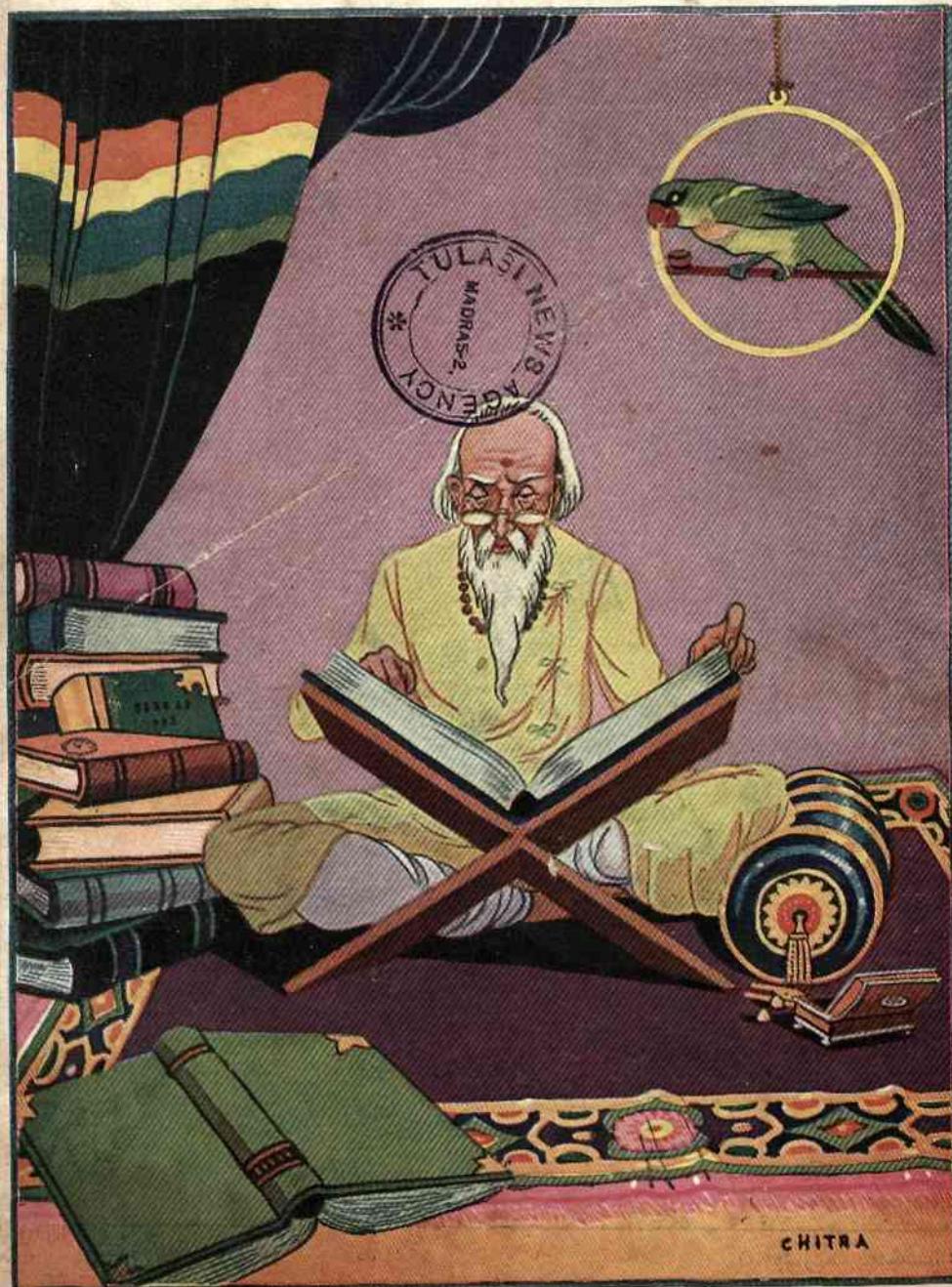

Chandamama, July '51

Photo by D. I. Chintamian

వెటు క్రూలు

59

CHITRA